

SOLI DEO GLORIA

Solas

číslo 20

jeseň 2013

živý Bohu

**v slávnej
Novej zmluve**

A scenic landscape featuring a calm lake in the foreground. On the left, a large tree trunk is covered in ivy. In the middle ground, a small wooden building with a blue roof sits on a rocky shore. The background shows a forest with autumn-colored trees and a prominent white rock formation on a hillside under a clear blue sky. Bare tree branches frame the top of the image.

**A nebudú viacej učiť každý svojho blížneho
a každý svojho brata hovoriac:
Poznaj Pána!
Lebo ma budú všetci znat',
od malého z nich
až do veľkého z nich.**

Židom 8:11

Vydaj sa úprimne Pánovi!

Vydaj sa úprimne Pánovi!
Veľkú moc má, spásu ti dá.
Svätý Duch srdce ti naplní,
premôže On tvoje „ja“.

Zbor:

Boh ťa má rád, nezostaň stáť,
Volá ťa láskavo dobrý Pán!

Vydaj sa úprimne Pánovi!
Kam ťa má hnať života chvat?
Uletia roky a hriešny svet
človeku nemá čo dať.

Zbor:

Vydaj sa úprimne Pánovi!
Radosti prúd rozjasní púť.
Hriechu už otročiť nemusíš,
Ježiš keď zbaví ťa púť.

Zbor:

Spevník *Duchovné piesne*, Nitra 1987, pieseň č. 126.
Publikované s láskavým súhlasom zostavovateľa spevníka.

obsah

Spasenie vedie k premene života	2	Pavlova autorita hovoriť v mene Krista ..	27
Večná smrť alebo večný život	6	Božie slovo k zboru v Ríme a k nám ..	30
Večná sláva Novej zmluvy	13	Tajomstvo manželstva	34
Hospodinove slávnosti – 5	20	Prechod cez Jordán	43

Spasenie vedie k premene života a učenia

*Lebo oni sami zvestujú o nás, aký bol náš príchod k vám,
a ako ste sa obrátili od modiel k Bohu, aby ste slúžili Bohu, živému a pravdivému,
a očakávali jeho Syna z nebies, ktorého vzkriesil z mŕtvych, Ježiša,
ktorý nás vychvacuje od príduceho hnevu*

1. Tesalonickým 1:9-10

Spasenie vedie k *premene života* a k *premene učenia*. Vypovedajú o tom aj tieto dva verše prvej kapitoly prvého listu Tesalonickým. O premene života hovorí text: „*ako ste sa obrátili od modiel k Bohu, aby ste slúžili živému Bohu*“ a „*ako ste sa obrátili, aby ste očakávali jeho Syna z nebies*“. O premene učenia sa dozvedáme z textu: „*aby ste slúžili Bohu pravdivému*“. Pravdivému Bohu sa nedá slúžiť nijako inak len pravdou, v Duchu a v pravde.

Zdroj premeny života a učenia

Čo je zdrojom premeny nášho života a nášho učenia? Odpoveď nachádzame v našom texte. Je to *obrátenie*. Ak sme spasení a patríme Kristovi, nemohlo sa to udiat' nijako inak, len tak, že sme sa obrátili. Náš text hovorí o tom, že sme sa obrátili od modiel k Bohu. Niektorí z nás by sme mohli byť zaskočení a zaváhať, či sa to týka aj nás – veď ale ja som sa nikdy vo svojom živote neklaňal Bálovi ani modlárskeym sochám, nevysadil som háj, kde by som uctieval nebeské vojsko či cudzie božstvá, neobetoval zvieratá, nestaval modlárske stĺpy, ani neodlihal zo zlata teľa, neprevádzal svoje deti cez oheň, neklaňal som sa Mesiacu ani Slnku, nemodlil sa k obrazom, rytinám, či sochám...

Nemýľme sa, Božie slovo nás všetkých bez rozdielu pravdivo diagnostikuje: „*boli sme mŕtvi vo svojich hriechoch a prestúpeniach*“ (Efezským 2:1) a boli sme všetci modlári. Roz-

pustilý, prostopašný, bezbožný život je modloslužba (1. Korinským 10:7 – „*Ani nebud'te modlármí ako niektorí z nich, ako je napísané: Posadil sa ľud jesť a piť, a vstali, aby sa hrali.*“). Lakomstvo a milovanie peňazí je modloslužba (Efezským 5:5 – „*lakomec, čo je to isté ako modlár*“, Kolosenským 3:5 – „*lakomstvo, ktoré je modlárstvom*“). Našou modlou bolo naše ego a naša sebeckosť. Boli sme svojhlaví, svojvoľní, žili sme podľa seba, bez ohľadu na Boží zákon, vo vzbu- re voči Bohu, v neposlušnosti: „*Lebo vzbura je taký hriech ako čarodejníctvo a svojvôľa ako modlárstvo a bohovia*“ (1. Samuelova 15:23). Ak výsledkom obrátenia je služba živému a pravdivému Bohu, tak pred obrátením sme slúžili sebe, hriechu a kniežatú povetria, slúžili sme nepravde a sebaklamu. Boli sme otrokmi (služobníkmi) hriechu (Ján 8:34; Rímskym 6:16). Náš starý život v kocke charakterizuje verš 1. Petrov 4:3 – „*Lebo dost' nám bolo predošlého*

času života páchať ľúbosť pohanov, keď sme chodili v nestudatostiach, v zlých žiadostiach, v zbytočnom pití vína, v hodo­vaniach, v pijatikách a vo všelijakom ohyzdnom modlárstve“. Teda príčinou premeny života je obrátenie. Ako sa však obrátenie môže udiat’?

Obrátenie je nerozlučne spojené s pokáním a uverením v evanjelium. Musím spoznať a uveriť, že som hriešnik, že som v tme, že mám vinu pred svätým a spravodlivým Bohom, a že ma čaká len spravodlivý trest – smrť a zatratenie vo večnom odlúčení od tvári Pánovej, ktorý je Pravda, Láska, Svetlo. Musím tiež spoznať, že Boh je nielen spravodlivý sudca, ale je aj milos­livý. Musím spoznať a uveriť v identitu Ježiša, že je Kristus, spoznať a uveriť v jeho zástupné dielo vykúpenia na krí­ži. Musím sa spoľahnúť, že skrze moju vieru v Krista Boh počíta všetky moje hriechy Kristovi a Kristovu spravodli­vosť mene. To je *ospravedlnenie*. Takto získa hriešnik postavenie spravodlivého pred Bohom, a všetky dôsledky, ktoré vyplývajú z postavenia spravodlivého. Kto má takúto vieru, získava nielen ospravedlnenie, ale aj dar Ducha a nové narodenie, pretože *dar Ducha* je z uve­renia v evanjelium, je „z počutia viery“ (Galatským 3:2; 1. Petrov 1:23 – „znova splodení súc nie z porušiteľného semena, ale z neporušiteľného živým slovom Boha a zostávajúcim na veky.“) V obrátení, skrze nové narodenie, sme *prešli z tmy do svetla* (1. Tesalonickým 5:5; 1. Petrov 2:9; Izaiáš 9:2; Ján 12:46) – to znamená, že už nespíme (ako duchovné mŕtvol­y), ale bdieme, čo znamená, že žijeme nové životy, *zomreli sme hriechu* (Rímskym 6:2-3). Udiali sa dve kľúčové veci: zo-

mreli sme hriechu, čím (a) sme ospra­vedlnení od hriechu, a (b) bolo zmare­né telo hriechu, aby sme neslúžili hriechu, ale chodili v novote života (Rímskym 6:4–11). Zo sluhu hriechu sa stal sluha Boží a sluha spravodlivosti (Rímskym 6:16-18, a celkovo Rímskym kapitoly 6 a 8). Zatiaľ čo skrze ospravedlnenie zís­kavame postavenie spravodlivého pred Bohom, skrze *znovuzrodenie* a *obriezku srdca* (Rímskym 2:29; Kolosenským 2:11; Filipským 3:3) sme premenení, je v nás stvorený nový vnútorný človek.

Oboje, ako naše *ospravedlnenie*, tak aj naša *premena* (nové narodenie), sú z milosti, vďaka Božiemu preduloženiu, predzvedeniu, vyvoleniu a povolaniu (1. Petrov 1:2 – „vyvoleným podľa pred­zvedenia Boha Otca v posvätení Ducha k poslušnosti a k pokropeniu krvou Je­žiša Krista“, Efezským 1:4 – „tak, ako si nás v ňom vyvolil pred založením sveta, aby sme boli svätí a bezvadní pred ním,

v láske“, 2. Tesalonickým 2:13 – „že si vás Boh vyvolil od počiatku cieľom spasenia v posvätení ducha a vo viere pravdy.“). Zdrojom nášho obrátenia je Božie dielo spasý z milosti v nás.

Narodenie zhora a obriezka srdca je Božia zvrchovaná spasiteľná práca, ktorú koná Boh sám, bez nášho pričinenia. Koná ju však v nás, a tak sa toto spasiteľné dielo prejaví naším obrátením. Výsledkom je nový život, poslušnosť viery, ovocie Ducha, služba živému a pravdivému Bohu, čiže *premena života a premena zmyšľania*.

Premena života – služba živému Bohu a očakávanie Syna

Po obrátení žijeme život, ktorý je nový, je radikálne iný. Kráčame po úzkej ceste, chodíme duchom a nie podľa tela, chodíme vo svetle, posväcujeme sa, pripodobňujeme sa Kristovi, žijeme v poslušnosti viery a prinášame ovocie Ducha. Či môže niekto mať Ducha a nemať ovocie Ducha? Či niekto môže mať vieru a nemať vo svojom živote poslušnosť viery? A je ešte jedna dôležitá vec, ktorá bude charakterizovať náš nový život – *očakávanie Ježiša Krista, jeho príchodu v moci* (1. Tesalonickým 1:10).

Ak očakávame Syna z nebies, tak očakávame jeho druhý príchod, vykúpenie tela, vzkriesenie z mŕtvych. Každý, kto má takúto nádej, očisťuje sa (1. Jána 3:3 – „A každý, kto má túto nádej na neho, očisťuje sa, tak ako je aj on čistý.“). Nie sme ešte dokonale čistí, ale náš život musí byť charakterizovaný *očisťovaním sa a chodením vo svetle* (1. Jána 1:5-10). To je sloveso v priebehovom tvare. Nie je to vybavené z našej strany raz a navždy naším uverením

v evanjelium či rozhodnutím sa pre Ježiša. Ako sa očisťujeme? *Duchom mŕtvime skutky tela* (Rímskym 8:13; Galatským 5:19). Konáme skutky viery. Usilujeme sa o veci (hľadáme), ktoré sú zhora (Kolosenským 3:1). Hromadíme si poklad v nebi (Matúš 6:20-21; Matúš 19:21; Marek 10:21; Lukáš 18:22). Vyznávame svoje hriechy, činíme nápravu a prijímame od verného Pána odpustenie (1. Jána 1:5-10). Činíme spravodlivosť a súd. Poslúchame evanjelium – žijeme podľa Božích prikázaní (1. Jána 2:2-6) – podľa príkazov a usmernení Pána a podľa jeho vzoru, podľa prikázaní a usmernení apoštolov Ježiša Krista a podľa ich vzoru, čiže podľa novozmluvného učenia (*sme v zákone Kristu* – 1. Korinským 9:21). Novozmluvné učenie pokrýva všetky oblasti nášho života: rast v posvätení, nasledovanie Krista, poslušnosť, správa cirkvi, život v cirkvi, poriadok, napomínanie, služba evanjelia a vyučovanie, služba núdznym, manželstvo, rozvod, muž v manželstve, žena v manželstve, výchova detí, správanie sa detí k rodičom, vzťah nadriadený/podriadený, vzťah k svetskej moci, vzťah k svetskej práci, vdovy, atď.

Očakávanie Syna formuje spôsob života. Máme k tomu podobenstvo o pannách s lampami, podobenstvo o verných a neverných sluhoch. Podobenstvo o štvorakej pôde nás učí o potrebe vytrvať vo viere do konca a priniesť ovocie. Podobne učí podobenstvo o letorastoch na viniči. Máme texty evanjelií a epištol o potrebe zotrvať a vytrvať až do konca. A máme texty o tom, že strom poznať po ovocí, zlý strom nemôže rodiť dobré ovocie a naopak.

Premena učenia

Premena učenia je výsledkom obrátenia, ako sme už spomenuli, výsledkom spásy skrze evanjelium. Spasení sme vierou v pravdy evanjelia. A tie sú tak radikálne iné od toho, čomu verí tento svet, čo tento svet považuje za pravdu. Evanjelium je tým, ktorí hynú, bláznovstvom (1. Korintským 1:18; 2. Korintským 4:3; 2. Tesalonickým 2:10). Tento svet verí, že vesmír a život povstal prírodnými evolučnými procesmi. Svet verí, že po smrti už nič nie je, nie je súd, nie je večný život a večné zatratenie. Svet neverí, že jestvuje Boh, ktorý má od večnosti rovnocenne božského Syna, ktorý sa cez nadprirodzené počatie a narodenie z panny stal človekom, neverí, že Ježiš po smrti na kríži vstal z mŕtvych. Svet neverí vo zmŕtvychvstanie mŕtvych. Prečo? Lebo verí, že život sa vyvinul evolučne, kde smrť je nielen neoddeliteľnou súčasťou života, ale aj hnacím motorom evolučného pokroku. Preto svet neverí, že existuje víťazstvo nad smrťou.

Svet neverí, že smrť a skazu priviedol na svet pád prvého človeka, Adama, preto neverí ani v druhého/posledného Adama, ktorý smrť porazil. My týmto pravdám Božieho slova o stvorení, o prvom Adamovi, o Spasiteľovi, druhom Adamovi veríme, ak sme uverili evanjeliu, ak zostávame v tejto viere. Uverením evanjeliu, pravdám Božieho slova, došlo v nás k premene myslenia a učenia. Čomu veríme, o tom aj svedčíme. Ak v nás došlo k tejto premene učenia, potom je učenie evolučnej teórie pre nás bláznovstvom a my sme sa stali tomuto svetu bláznami pre Krista.

1. Korintským 1:18-25 „*Lebo slovo kríža je tým, ktorí hynú, bláznovstvom; ale nám, ktorí dosahujeme spasenie, je mocou Božou. Lebo je napísané: Zahladím múdrosť múdrych a rozum rozumných zavrhnem. Kde je múdry? Kde učení v zákone? Kde dišputant tohto sveta? Či Boh neobrátil múdrosti tohto sveta na bláznovstvo? Lebo keď v múdrosti Božej svet skrze múdrosť nepoznal Boha, zalúbilo sa Bohu skrze bláznovstvo kázne spasit' veriacich. Keďže i Židia žiadajú znamenia, i Gréci hľadajú múdrosť, my kážeme ukrižovaného Krista, Židom pohoršenie a Grékom bláznovstvo; ale tým istým, povolaným, Židom i Grékom, Krista Božiu moc a Božiu múdrosť. Lebo bláznivé Božie je múdrejšie ako ľudia a slabé Božie je silnejšie ako ľudia.*“

Ak očakávame Syna z nebies, ktorý nás vychvacuje od budúceho (príduceho) hnevu (1. Tesalonickým 1:10), tak veríme, že Boží hnev (súd) príde, veríme v druhý príchod Pána. Z Božieho slova vieme, že to bude súd ohňom, že celý svet zahynie. A vieme aj to, že v histórii našej planéty sa podobný hnev a súd už raz udial – vodou – a že celý vtedajší svet zatopený vodou zahynul (2. Petrov 3:6). Preto veríme učeniu Božieho slova o potope za dní Noema, nech by to bolo pre tento svet akýmkoľvek bláznovstvom. Ako by sme mohli veriť v budúci globálny (planetárny, celovesmírny) súd ohňom, ak by sme neverili v minulý globálny planetárny súd vodou? Ako by sme mohli veriť vo vzkriesenie z mŕtvych, oslávené telo, večný život, nové nebo a novú zem, ak neveríme v mocné nadprirodzené stvorenie za šesť obyčajných dní? Obrátenie vedie k premene učenia. Čomu veríme, to aj svedčíme.

Záver

Spasenie je radostné, pretože Božia záchrana hriešnika vedie k jeho ospravedlneniu a premene, ktorej výsledkom je nové stvorenie. Spasenie vyúsťuje do nového života. Telesnému človeku by sa žitie nového života javilo ako neradostné, zväzujúce, obmedzujúce, zákonické. Pre kresťana, ktorý je novým stvorením, bude žitie nového života v poslušnosti viery, v naplnení Božej vôle, v očakávaní vykúpenia tela, v očakávaní Syna z nebies, oslobodzujúce a radostné, plnohodnotné a dušu naplňajúce, i keď

nie vždy ľahké a nie bez odriekania, pokorovania sa, nie bez utrpenia, nie bez zlyhaní a pádov a pokání. Také bude kráčať po úzkej ceste v očakávaní nádeje večného života, pretože každý, kto má takúto nádej, očisťuje sa. Ochotu, silu, trpezlivosť a vytrvalosť potrebnú k žitiu nového života budeme nachádzať v Bohu a čerpať z Boha, ktorý je pravdivý, z jeho zaslúbení, a predsa to budeme my, ktorí z jeho milosti budeme žiť novú životy a zmýšľať vo všetkých oblastiach podľa Božieho slova.

Peter Vajda

Toto vyučovanie zaznelo na *Zimní konferenci 2013* s názvom *Radostné spasení*, ktorú organizovali Zápas o dušu a Poutníková četa v Brne 19. 1. 2013 (<http://www.reformace.cz/obsah/zimni-konference-2013>).

Večná smrť alebo večný život

*Lebo odplatou za hriech je smrť,
ale darom Božím z milosti je večný život v Kristu Ježišovi, v našom Pánovi.
Rímskym 6:23*

V tomto článku sa chceme pozrieť na šiestu kapitolu listu Rímskym spôsobom verš za veršom. Je to veľmi hutná kapitola. Zaznamenané sú v nej veľmi veľké a mocné pravdy. Trocha nezvyčajné bude, že sa najprv pozrieme na posledný verš a ten znie: „*Lebo odplatou za hriech je smrť...*“ (Rímskym 6:23).

Lebo odplatou za hriech je smrť

Toto je veľmi veľká pravda, zhrnutá do jedného verša. „Odplata za hriech je smrť“ – to je Boží výrok, to je Boží rozsudok. Zastavme sa pri tomto verši z Rímskym 6:23 a opýtajme sa najprv, čo to je hriech, a čo spôsobuje. Božie slovo hovorí, že hriech je prestúpením zákona (napr. 1. Jána 4:3). Hriechom je ďalej každá nepravosť (napr. 1. Jána 5:17).

Ale ako vieme, že sme hrešili, že máme hriech alebo vinu pred svätým Bohom? Je to práve Boží zákon, ktorý odkrýva hriech ako taký, odkrýva aj naše hriechy v zmysle skutkov, myšlienok alebo postojov srdca. Božie slovo jasne hovorí, že odkryť hriech je jedna z funkcií zákona: „*Ale hriech som nepoznal, iba skrze zákon. Lebo ani o žiadosti by som nebol vedel, keby nehovoril zákon nepožiadáš.*“

(Rímskym 7:7). Celá siedma kapitola vyučuje o Božom zákone a o tom, ako my sme na tom. Takže práve skrze Boží zákon, ktorý Boh zjavil, je odkrytý náš hriech. Tento verš, Rímskym 7:7, už naznačuje, že problém je naša žiadosť. Keď Boh hovorí, že nepožiadáš *o to a to*, potom *to a to* urobiť nesmieš. Ak zákon hovorí „Nepožiadáš“ a spoznáme, že zlá žiadosť je v nás, tak vieme, že máme problém.

Božie slovo o tom hovorí ešte presnejšie, keď hovorí, že pôvod hriechu, príčina tohto problému, je v našom vnútri: „*Ale každý je pokúšaný od svojej žiadosti, vyvlačovaný a vábený, a potom žiadosť, keď počne, rodí hriech, a hriech, keď je vykonaný, plodí smrť.*“ (Jakub 1:14-15). Márna by bola naša snaha, keby sme sa snažili zvalovať vinu na naše okolie, na našu výchovu, na stav spoločnosti, na to, ako to s nami bolo v našom detstve, čo všetko zlé sme niektorí zažili. Nieкто možno zažil veľa dobrého, ale nieкто možno veľa zlého. Oblúbený pohľad tohto sveta je, že človek je v podstate dobrý, ale sa mu v živote stanú veci, ktoré majú naňho taký dopad, že potom tento človek vykoná zlo, ale vo svojej podstate je napriek tomu dobrý. Božie slovo má pre nás šokujúcu diagnózu. Hovorí, že to je práve naopak, že zlo vychádza z ľudského srdca, lebo ľudské srdce je prevrátené. Aj keď človek koná nejaké dobro, pomerané ľudským metrom, tak stále nie je vyriešený hlavný problém, že zlo vychádza z ľudského srdca. Žiadosť vychádza z nás. Nie je to tak, že pokušenie prichádza len zvonku. Pokušenie prichádza aj z vnútra, z nás, zachvacujú nás zlé žiadosti a problém je v tom, že

„táto žiadosť, keď počne, porodí hriech“. Čiže keď tejto zlej žiadosti dáme voľný priebeh, potom výsledkom je hriechy skutok, hriechne konanie alebo hriechne slová. No a výsledkom hriechneho konania, hriechnych skutkov, je smrť. Prečo? Pretože Božie slovo hovorí, že *odplata za hriech je smrť* (Rímskym 6:23).

Boží zákon odhaľuje ešte viac. Nestučí len nespáchať to, čo je zakázané, nevykonať to, čo nesmieme, ale Boží zákon hovorí, že treba splniť aj to, čo Boh od človeka očakáva, čo sa Bohu páči. Božie slovo to opisuje v Jakubovi takýmto spôsobom: „*Kto teda vie dobre činiť a nečiní, má hriech.*“ (Jakub 4:17). Takže, ak by si nieкто chcel namýšľať, že je dobrý človek preto, že nikdy nezahol svojej manželke, že nikdy nebol tyran, ani vrah, ani zlostník, ani násilník, nikdy sa neopíjal a neurobil všetky tie zlé veci, ktoré sú zakázané v Božom zákone, tak otázka pre neho je, či miloval svojho blížneho ako seba samého a či miloval Boha celou svojou silou, celou svojou dušou a celým svojím srdcom. A zrazu zistíme, že sme ďaleko od toho, aby sme naplnili Boží zákon.

Problém je v našom srdci. Máme hriech, zhršli sme. Aby sme neboli na pochybách, Božie slovo hovorí priamo, že „*všetci zhršli.*“ Všetci, bez výnimky (Rímskym 3:23). V tej istej kapitole, vo verši 12, hovorí: „*niet toho, kto by čínil dobro, niet ani jedného.*“ Lahko nás obkľučuje predstava, že sú na tejto Zemi, na svete, aj dobrí ľudia. Áno, sú, ale len ak ich meriame ľudským metrom. Vieme, že sú manželia, ktorí milujú svoje manželky a manželky, ktoré milujú svojich manželov a poddávajú sa im, a ich manželstvo môže byť pomerne

pekné, harmonické, krásne a plné lásky. Majú vychované deti, rodina žije v láske a usporiadane, pracujú a žijú z práce svojich rúk. Netunelujú firmu či krajinu, neklamú na daniach, neokrádajú iných ľudí. Dokonca môžu robiť charitu a pomáhať susedom a vykonať veľa dobrých a pekných vecí. Keď sú však pomeraní Božím metrom, tak Božie slovo povie, že niet ani jedného, kto by činil dobro. Prečo? Lebo požiadavka Božieho zákona je obrovská: „Milovať bližneho ako seba samého a Boha celým srdcom a celou silou“. Keď nás Boh pomeria týmto metrom, tak sme všetci zhršili a niet spravodlivého ani jedného. Niet ani jedného, kto by činil dobro a všetci sme veľmi vzdialení Božej sláve, čo bol pôvodný Boží cieľ, aby sme vošli do Božej slávy a žili spolu s Bohom v jeho prítomnosti a sláve.

Takže je tu veľký problém a ten problém má aj svoj koreň. Ten koreň je v nás, je v ľudskom srdci. Ale prečo je to tak? Či nás nestvoril Boh? A či všetko, čo Boh stvoril, nebolo dobré a dokonalé? Nikdy nemôžeme obísť veľkú pravdu Božieho slova, že ľudia boli stворení na počiatku ako prvý ľudský pár, ako dobrí a dokonalí, ako muž a žena, ale človek sa vzbúril voči Bohu. Hovorí o tom Božie slovo v piatej kapitole listu Rímskym, ktorá predchádza šiestej kapitole, a preto je pre nás dôležitá. Hovorí: „*Preto ako skrze jedného človeka vošiel hriech do sveta a skrze hriech smrť, a tak prešla smrť na všetkých ľudí, pretože všetci zhršili.*“ (Rímskym 5:12).

Tým, že Adam zhršil, pričom on reprezentoval v tej skúške celé ľudstvo, každý jeden jeho potomok, a to je každý jeden z nás, lebo Adam je predok nás

všetkých, sme zdedili jeho vinu. Ani sme ešte po našom fyzickom narodení nemuseli vykonať ani jeden svoj vlastný hriech a už o nás platí Boží súdny výrok „odplata za hriech je smrť“ preto, lebo zhršil Adam a my nesieme jeho vinu tak, ako on je vinný. Sme rovnako vinní ako Adam, hovorí Božie slovo, ale tam to nekončí. Hovorí, že to nie je všetko. Po Adamovi sme zdedili nielen jeho vinu, ale aj hriešnu porušenosť. Rodíme sa pod mocou a vládou hriechu. Hriechom sme porušení od narodenia, už od lona matky. Bez toho, aby sme zachádzali do podrobností, Božie slovo hovorí, že človek je hriešny od lona svojej matky. Dávid, veľký Boží muž, hovorí, že bol v hriechu počatý a je hriešny od lona svojej matky. Už z toho dôvodu, že nesieme Adamovu vinu, si zaslúžime odplatu, ktorou je smrť. Piata kapitola Rímskym to rozoberá podrobnejšie a ďalej hovorí, že do toho všetkého ešte vošiel Boží zákon.

Ako sme už spomenuli, Boží zákon odкрýva hriech. Keď hovorí „Nepožiadaj“ a zrazu vidím, že žiadosť pri mne je, a že mám problém, a že ten problém vychádza z môjho srdca, tak pochopím, že treba riešiť nielen skutky, ktoré som napáchal, a ich dôsledky, ale treba v prvom rade riešiť moje srdce. Keď sme si povedali, čo to je hriech, a že odplata za hriech je smrť, tak si musíme povedať, akou odplatou je táto smrť. A opäť do tohto vnáša svetlo Božie slovo, ktoré ukazuje, že to nie je len to, že raz fyzicky zomrieme – toto všetci veľmi dobre vieme zo skúsenosti. Vieme, že ľudia na tejto Zemi zomierajú, a že nikto tu nebude navždy, takže vieme, že každý musí zomrieť. Ale to

nie je celá výpoveď trestnoprávneho výroku „*odplata za hriech je smrť*“. Odkrýva to Božie slovo, ktoré učí, že smrť má tri roviny:

Prvá rovina smrti je *duchovná smrť*. To sa stalo Adamovi, keď zhrešil, keď sa vzoprel voči Bohu, keď sa vzbúril, keď neobstál v skúške. Pred tým Boh Adamovi povedal, že ak by neposlúchol prikázanie nejest' zo stromu poznania dobrého a zlého, tak istotne zomrie. To sa aj presne naplnilo. Výraz „istotne zomrieš“ by sa z pôvodného jazyka dalo preložiť aj ako „zomierajúc zomrieš“. Prvá rovina smrti, duchovná smrť, nastúpila okamžite, lebo vidíme, že vzťah, ktorý Adam s Bohom mal, je okamžite narušený. Adam sa schováva pred Bohom, pred svojím Stvoriteľom a hanbí sa, pretože je nahý. Toto dedíme po Adamovi. Rodíme sa (prichádzame na svet) porušení hriechom. Božie slovo hovorí, že sme tak porušení, že sme pred Bohom duchovne mŕtvi. Je to veľmi dôležitá pravda o našom stave: rodíme sa duchovne mŕtvi (Efezským 2:1). Mŕtvi, čo znamená, že mŕtvola nemôže mať vzťah. Keďže sme duchovne mŕtvi, tak nemôžeme Boha poznať a nemôžeme s ním mať vzťah. Nieže sme ranení hriechom, ale sme mŕtvi. Preto nás potom napríklad nemôžu neprekvapiť výroky Božieho slova, že „*telesný človek nechápe vecí Ducha Božieho, lebo sú mu bláznovstvom, a nemôže ich poznať, lebo sa majú duchovne posudzovať*“ (1. Korintským 2:14).

Druhá rovina smrti je *fyzická smrť*. Zo skúsenosti vieme, že raz musíme fyzicky zomrieť. Ale to nie je všetko. Zomierame od narodenia – *zomierajúc zomierame*. To tiež poznáme, keď

chorľavieme, keď slabneme, keď ubúda z našich schopností a zručností.

Tretia rovina smrti je *druhá smrť* alebo *večné zahynutie*. Božie slovo hovorí nekompromisne: „*ako je uložený ľudom raz zomrieť a potom súd*“ (Židom 9:27). Nielen, že musíme zomrieť fyzicky, ale ešte nás čaká Boží súd – a ten bude spravodlivý, lebo sudcom bude spravodlivý Boh. Tu sa už nemôžeme riadiť našimi skúsenosťami. V našej spoločnosti vymožitelnosť práva je veľmi malá, ale u Boha je vymožitelnosť práva dokonalá, je stopercentná. Každý jeden skutok bude spravodlivo potrestaný pred Bohom. *Druhá smrť* sa týka tých, ktorí počas svojho života neuverili v Ježiša Krista. Táto smrť je nazvaná aj *ohnivé jazero* alebo *večné zatratenie*, alebo *večné utrpenie*. O tom sa hovorí v Zjavení: „*A smrť a peklo boli uvrhnuté do toho ohnivého jazera. Toto ohnivé jazero je tá druhá smrť.*“ (Zjavenie 20:14, 21:8). To znamená, že fyzickou smrťou život alebo existencia človeka nekončí. Končí zemska existencia v zemskom tele. To, čo tvorí ľudské ja, našu osobu, našu identitu, existuje aj po fyzickej smrti, existuje aj vo večnosti. Keďže odplata za hriech je smrť a ľudská existencia pokračuje aj vo večnosti, potom táto smrť musí byť prítomná aj v pokračujúcej existencii. Preto to Písmo nazýva *druhá smrť* a vyjadruje ju opisne výrazmi: *ohnivé jazero, večné utrpenie (večný oheň), večné zatratenie* (2. Tesalonickým 1:9; Matúš 13:42+50, Matúš 25:41; Marek 9:44+46+48).

Stáva sa, že ľudia, ktorí majú trápenia a bolesti rôzneho druhu, žijú v predstave, že smrť pre nich bude vyslobodením z trápenia. Mnohí sa zaoberajú

myšlienkami ako: „už aby som zomrel, aby som mal pokoj od tohto trápenia a bolesti“. Ale to je strašné klamstvo a strašný sebaklam, lebo nevedia, do čoho idú. Nevedia, že ak nie sú zmierení Kristom a nemajú dar večného života, tak idú do oveľa horšieho. Myslia si, že majú hrozné súženie, a že smrť je pre nich vyslobodením, avšak smrť im je len vstupenkou k súdu a bránou k ešte väčšiemu utrpeniu, ktoré potom už nikdy neprestáva, a tým je druhá smrť.

Darom Božím z milosti je večný život v Kristu Ježišovi

Vidíme, že trestnoprávny výrok: „odplata za hriech je smrť...“ je hrozná a vážna vec, lebo keď vieme, že všetci sme zhrešili, tak vieme, že sme na tom veľmi, veľmi zle. Ale vďaka Bohu a jeho milosti, že verš Rímskym 6:23 má aj druhú polovicu a tou je: „...ale darom Božím z milosti je večný život v Ježišovi Kristovi.“ Prvá úžasná vec je, že napriek tomu, že viem, že mám veľký problém a veľkú vinu, tak sa zároveň dozvedám, že môžem dostať dar. Dar, to je niečo, čo je zadarmo. Na svete sme zvyknutí, že dostaneme dar, keď si ho zaslúžime. Toto je ale dar, ktorý si nezaslúžime, lebo sme neposlúchali a zaslúžili by sme si namiesto daru pravý opak, a tým je trest. Božie slovo hovorí, že keď sme v hriechoch, sme deti toho zlého – sme deti neposlušnosti.

Dar, o ktorom teraz hovoríme, je od Boha a je z milosti. Tým darom je večný život v Kristu Ježišovi. Mimo Ježiša Krista niet pre nás života. Život je len v ňom. Tento dar potom znamená, že je to úplný opak spomínaného trestnoprávneho výroku. Ak odplata za hriech je smrť vo

všetkých troch rovinách, a síce smrť navždy, na večnosť, tak opak tohto je večný život. To znamená blaho, šťastie, láska, pravda, a predovšetkým spoločenstvo s Bohom na večné veky. Dostávame sa tak k otázke: Keď som hriešnik a čaká ma trest, ako môžem dostať tento dar? Božie slovo hovorí, že skrze Ježiša Krista môžeme byť očistení od svojich hriechov. A to je ten kľúč k večnému životu. Lebo ak smrť je odplatou za hriech, tak potom, ak budeme očistení od hriechu, trest nám už viac nehrozí.

V liste Židom 1:3 čítame o Pánovi Ježišovi Kristovi: „...učiniac si skrze samého seba očistenie od našich hriechov...“. Pán Ježiš Kristus nás môže očistiť od našich hriechov a Boh nám môže odpustiť naše hriechy. Čo teda mám ja činiť, aby som bol očistený, aby mi boli tie hriechy odpustené? Aby som bol zachránený od spravodlivého Božieho súdu, od Božieho hnevu a od trestu? Odpoveď je v Skutkoch 10:43, kde je o Pánovi Ježišovi napísané: „Jemu vydávajú svedectvo všetci proroci, že odpustenie hriechov dostane skrze jeho meno každý, kto verí v neho.“ Čítame, čo treba urobiť. Ak som ten, ktorý seba rozpozna ako takého, ktorý má hriech, tak čo mám urobiť? Ak si prišiel k tomu poznaniu, že je to tak, potom sa pokor pred Bohom a čiň pokánie. To znamená: uznaj svoju vinu a svoju hriešnosť, vyznaj ju pred Bohom, ale aj uznaj a vyznaj, že existuje cesta záchrany, cesta očistenia od hriechov skrze Božieho Syna Ježiša Krista, ktorého práve na to poslal, aby skrze neho bolo očistenie od hriechov. Uver a vyznaj túto vieru v Krista a na znamenie tejto viery sa daj aj pokrstiť. Božie slovo hovorí v Skutkoch 13:37-39

„ale ten, ktorého Boh vzkriesil, nevidel porušenia. Nech vám je teda známe, mužovia bratia, že skrze toho sa vám zvestuje odpustenie hriechov, a od všetkého, od čoho ste v zákone Mojžišovom nemohli byť ospravedlnení, v ňom sa ospravedľuje každý, kto verí.“ V týchto veršoch sa poodkrýva ďalšia pravda. Nielenže skrze Krista sme očistení od našich hriechov, ale skrze Krista dochádzame aj k spravodlivosti. Sme vyhlásení za spravodlivých, ako keby sme naplnili celý Mojžišov zákon, celý Boží zákon.

Vieme, že my sami sme nemohli naplniť zákon pre našu porušenosť hriechom, ale skrze Krista máme nielen odpustenie hriechov, ale sme aj očistení od hriechov. Skrze Krista dochádzame k ospravedlneniu, lebo Božie slovo hovorí, že Boh spravodlivosť počíta z viery, z viery v Ježiša Krista: „Ale tomu, kto nerobí skutkov, ale verí na toho, ktorý ospravedľuje bezbožného, počíta sa jeho viera za spravodlivosť.“ (Rímskym 4:5). Podobne je to opísané aj v Kolosenským 1:14 „v ktorom (v Ježišovi Kristovi) máme vykúpenie skrze jeho krv, odpustenie hriechov“. Toto je veľká pravda, ktorej človek potrebuje uveriť. Ospravedlnenie – to je samostatná téma, a tej sme sa už na stránkach časopisu Solas veľakrát venovali. Rímskym 4:25 hovorí: „ktorý (Ježiš Kristus) bol vydaný pre naše hriechy a vstal z mŕtvych pre naše ospravedlnenie.“ Či vidíme aj druhú polovicu diela spásy, ktoré bolo Ježišom Kristom v náš prospech vykonané? Nielen to, že naše hriechy boli zložené na Krista, keď na golgotskom kríži za ne zomieral, ale aj to, že on naplnil celý Boží zákon a Boh jeho spravodlivosť pripočítava nám, veriacim v Krista, a všetky naše hriechy

jemu. Čo by sme my mohli ešte k tomu pridať? Aký skutok? Akú zásluhu? Alebo ako by sme si mohli potom ešte nejako spasenie odpracovať, keď všetko už urobil Kristus? Kde je aké odpykanie hriechov, kde aká ľudská spolupráca na diele spásy?

Ku Kristovmu dielu spásy už nie je možné nič pridať. To je to, čo nás pokoruje, že sa pred Bohom potrebujeme skloniť a priznať, že sme úplne nehodní a neschopní a v plnosti odkázaní na neho. Ostáva nám len vierou prijať celý dar – očistenie od hriechu a ospravedlnenie. Potom však, keď sme už raz Bohom ospravedlnení, tento výsledok je nezvratný: „...keď sme my ešte boli hriešnikmi, Kristus zomrel za nás. A tak teda je o mnoho istejšie, že teraz, keď sme ospravedlnení jeho krvou, budeme zachránení skrze neho od budúceho hnevu.“ (Rímskym 5:8-9) Potom už nás zákon nemôže odsúdiť, hriech nás nemôže odsúdiť, už nemôžeme dostať večnú smrť ako odplatu za hriech. Po ospravedlnení nás už čaká večný život. Božie slovo to tak aj opisuje: „Lebo tak miloval Boh svet, že svojho jednorodného Syna dal, aby nikto, kto verí v neho, nezahynul, ale mal večný život.“ (Ján 3:16). Veríš takýmto spôsobom, takouto vierou, v Ježiša Krista? Ak áno, nezahynieš. Ak veríš v to, čo vykonal na golgotskom kríži, máš večný život. Nie je to tak, že možno raz budeš mať večný život, ale už ho máš, lebo Boh už nebude merať tvoj život, ale sa pozrie na teba, a keď uvidí, že si odiaty do Kristovej spravodlivosti, povie: „spravodlivý, vojdí do večného života.“ (napr. Matúš 25:34). Evanjelium podľa Jána túto skutočnosť opisuje nasledovne: „Kto verí v Syna,

má večný život; ale kto nie je vo viere poslušný Synovi, neuzrie života, ale hnev Boží zostáva na ňom.“

Možné sú len dva výsledky: večné zatratenie alebo večný život. A to, čo o tom rozhoduje, je viera v evanjelium Ježiša Krista. Evanjelium je správa o tom, kto je Kristus, a čo vykonal (dosiahol) na golgotskom kríži. Urobil to raz a navždy a stačí uveriť. Je to viera, ktorá sa spolieha v otázke života a smrti len a len na Ježiša Krista. Viera je viac, než len intelektuálne presvedčenie – je to spoľahnutie sa na Kristovo dielo kríža a vytrvanie v tejto dôvere. Viera v Krista je tým, na čom postavím svoj život a viem, aká budúcnosť ma potom čaká: „*Amen, amen vám hovorím, že ten, kto čuje moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život a nepríde na súd, ale prešiel zo smrti do života.*“ (Ján 5:24).

V liste Židom čítame, že: „*A ako je uložené ľuďom raz zomrieť, a potom súd*“ (Židom 9:27). A v Jánovi 5:24 čítame, že neprídeme na súd (neprídeme na odsúdenie, na súde nepadne odsudzujúci výrok). To znamená: Ak sme uverili v Je-

žiša Krista, ak sme v ňom ospravednení a máme očistenie hriechov skrze jeho krv, tak sa už odsúdenia obávať nemusíme. Prečo sa ho nemusíme obávať? Lebo súd už prebehol na Ježišovi Kristovi na golgotskom kríži. Súd za naše hriechy, odplata za moje hriechy (tou je smrť), ak verím v Krista, bola vyplatená Kristovi na golgotskom kríži. Preto sa už súdu a trestu nemusím obávať. Ján 6:40 to opisuje takto: „*Lebo to je vôľa môjho Otca, ktorý ma poslal, aby každý, kto vidí Syna a verí v neho, mal večný život, a ja ho vzkriesim v posledný deň.*“

Vidíme, že dielo spásy je vykonané, je hotové, je dokončené, je celé a môžem ho prijať ako dar. Ak ho prijmem ako dar vierou, je to raz a navždy. Nič a nikto to nemôže zvrátiť preto, lebo Boh sa takto rozhodol a takto cestu spásy, cestu ospravedlnenia, stanovil. Vyriekol výnos, vyjadril svoju vôľu. Preto Kristus zomieral na kríži, a preto vstal z mŕtvych na tretí deň. Vstal pre naše ospravedlnenie (Rímskym 4:25). Týmto sme pokryli posledný verš šiestej kapitoly.

Peter Vajda

Ostríhaj, môj synu, prikázanie svojho otca a neopusti naučenia svojej matky; priviaž si ich na svoje srdce, aby tam boli ustavične; oviň si ich okolo svojho hrdla.

Keď budeš chodiť, bude ťa to vodiť; keď budeš ležať a spať, bude strážiť nad tebou, a keď sa prebúdiš, bude to rozprávať s tebou.

Lebo prikázanie je sviecou a naučenie zákona svetlom a kárania kázne cestou života.

Príslovia 6:20-23

Večná sláva Novej zmluvy

... a vidieť zjavne na vás, že ste listom Kristovým, nami prislúženým, napísaným nie čerňidlom, ale Duchom živého Boha, nie na kamenných doskách, ale na doskách srdca mäsitých.

2. Korintským 3:3

Pavol sa prihovára Korintťanom z pozície apoštola a apoštolskej skupiny, ktorá ho zvyčajne sprevádzala, či už to boli Títus, Barnabáš, Timotej, alebo ktoríkoľvek iní jeho spolupracovníci. Nevieme si predstaviť apoštola Pavla, že by, keď sa niekde ocitol, nevyužil príležitosť kázať evanjelium Ježiša Krista. Tak to bolo aj počas jeho pôsobenia v meste Korint. Teraz sa ale ocitol vo zvláštnej situácii: niektorí v tamomšom zbore, kde veľa slúžil, spochybňujú jeho apoštolskú autoritu.

V takejto situácii vzniká Druhý list Korintským. V rámci neho sú to hlavne kapitoly 2 až 5, v ktorých Pavol nanovo opisuje svoju apoštolskú službu v očakávaní, že korintskí veriaci sa zorientujú a pochopia, že ich pochybnosti sú úplne neopodstatnené. Pavlovo postavenie voči nim, hoci stál pri obrátení a záchrane mnohých z korintského zboru, bolo spochybnené. Korintskí, ako keby mali o ňom veľmi nepríjemné myšlienky a predstavy, že je nejaký slabší apoštol alebo že je nejaký zaostalý, a že sú lepší, väčší apoštoli. Zdá sa, že úlohu v tom zohralo aj to, že niektorí služobníci, ktorí cestovali zo zboru do zboru, mali odporúčajúce listy a tu v 2. Korintským 3:1 sa Pavol korintských pýta, či azda oni potrebujú, ako niektorí iní, odporúčajúce listy.

Hoci je pod tlakom, nechce sa dať zatlačiť do pozície, že by im sám seba odporúčal. Zdá sa, že niektorí služobníci a pripustíme, že to bola skupina inak zdravých Kristových služobníkov, mali sklon sa nejako sami odporúčať.

Možno, že vymenovali dlhý zoznam divov, ktoré cez nich Boh urobil, veľkého evanjelizačného diela a nejakých veľkých svedectiev. Iní zase cestovali s odporúčajúcimi listami od iných. Pavol nezvykol robiť ani jedno, ani druhé.

Zároveň je ale možné, že popri niektorých zdravých služobníkoch si tento prístup osvojili aj mnohí falošní a nepraví služobníci, ktorí neprinášajú čistú pravdu o Kristovi, o ceste spasenia, o tom, čo je cirkev, o tom, aká je cesta záchrany.

Skupina, ktorá chodila s odporúčajúcimi listami, mohli byť práve tí, ktorých z Písma poznáme ako judaizantov. Boli to ľudia zo židovstva, ktorí sa pohybovali aj v kresťanských spoločenstvách, a pritom mali pokrútené evanjelium. Okrem iného chceli títo učitelia ťahať veriacich naspäť pod Mojžišov zákon, chceli im prikazovať, aby sa dali obrezať, lebo, ako ich presviedčali, keď sa neobrezete, nemôžete byť spasení (napr. Skutky 15:5 a 24). Obriezkaou to však nekončilo, obriezka bola v skutočnosti bránou k ce-

lému Mojžišovmu zákonu. Po obriezke (potom) má človek dodržiavať všetky ďalšie ustanovenia Mojžišovho zákona, prikázania o sobote a celý kalendár o sviatkoch a ďalších ustanovených dňoch. Judaizanti ťahali ľudí naspäť pod Mojžišov zákon, a z toho vznikol veľký konflikt a veľký spor medzi Pavlom a týmito „apoštolmi“. Pavol obhajuje evanjelium a vysvetľuje, že v Kristovi máme celú spravodlivosť, ktorú hriešnik potrebuje, aby bol spasený. V ňom a iba v ňom je celé dielo dokončené a treba sa úprimnou vierou spoľahnúť, že toto je jediná cesta, a potom z tejto viery sa prináša Bohu ovocie, lebo srdce bolo premenené cez znovuzrodenie, ktoré nastalo pri uverení.

Tak alebo tak sa zdá, že celý tento rozruch okolo odporúčajúcich listov vytvára isté širšie súvislosti na pozadí 3. kapitoly 2. listu Korinským, ktorá nás bude v ďalšom podrobne zaujímať. Pavol odmieta možno aj bežnú prax odporúčajúcich listov, lebo chce ukázať, že on a jeho apoštolská skupina majú niečo ďaleko lepšie, čo nepraví služobníci nemohli nikdy preukázať.

Od 2. verša Pavol hovorí: „*Naším listom ste vy...*“ Nemá list, ktorý sa dá vytiahnuť z vrečka, ktorý je napísaný na papieri, ale veriaci v Korinte sú tým listom „...*napísaným v našich srdciach, ktorý znajú a čítajú všetci ľudia.*“ Myšlienka tohto verša je, že to, čo bolo vykonané v korintskom zbore, totiž zvestovanie evanjelia, ktoré im Pavol priniesol, to vedie človeka k premene, k novému životu. Každý, kto uverí tejto dobrej správe, je pridaný k Cirkvi, ku skutočnému Božiemu ľudu, a žije nový život. Každý veriaci v evanjelium Ježi-

ša Krista podstupuje premenu, každý v ňom rastie a mení sa od slávy k sláve. Toto spolu robí z obráteného človeka akoby živý chodiaci list.

Z druhej strany táto realita premeny potvrdzuje službu Pavla a jeho spolupracovníkov. Oni sami, korinskí, sú svedectvom, že Pavol a jeho spolupracovníci sú naozaj nádoby od Boha, a to, čo sa skrže nich udialo v Korinte, je svedectvom, že je to naozaj Božia práca a nie dielo ľudské. Preto my nepotrebujeme vytiahnuť list z vrečka, nepotrebujeme mať nejaký list napísaný na papieri – oznamuje Pavol. Vy ste ten list – list Kristov, píše im. Vy ste to najväčšie odporúčanie, vy ste dôkaz nad dôkazy, že naša služba je pravá, že je autentická. Vy, Korintania, *ste listom Kristovým, nami prislúženým, napísaným nie čerňidlom, ale Duchom živého Boha, nie na kamenných doskách, ale na doskách srdca mäsitých* (verš 3).

Tu sa náhle objavuje niečo, čo by sme nemali prehliadnuť, ak sme oboznámení s obsahom série článkov o zmluvách. Vo verši 3 máme opis Novej zmluvy a to v jej jedinečných znakoch. Je to konkrétne Duch živého Boha, ktorý vykonal dielo v srdciach korintských veriacich. A jeho dielo nie je zapísané na doskách z kameňa, ale na doskách mäsitého srdca.

Hneď by nám malo prebehnúť myslou, že keď už sú tieto veci v ľudskom vnútri, vtedy je človek spasený. Vtedy staré, hriešne, rebelantské, spurné srdce je odstránené, dané preč a navždy ako keby s Kristom pochované, dané s ním do hrobu, a nové srdce, o ktorom Písmo hovorí, že je to srdce mäsité, že je poddajné Bohu, že je ochotné poslúchať,

ochotné mu slúžiť, je dané ako „transplantát“ namiesto starého srdca.

Toto je ale novozmluvná terminológia a terminológia proroctiev o Novej zmluve. Pavol korintským hovorí, že všetci, ktorí ste uverili v Krista, toto ste podstúpili. Takýto je ich nový spôsob existencie a s nimi aj každého, kto kedy uveril v Pána Ježiša.

Čo je ďalej potrebné si všimnúť je to, že Pavol korintským hovorí, že toto sa stalo tak, že im to niekto prisľúžil alebo sprostredkoval. Svätý Duch je konečný zdroj, ale tiež platí, že konkrétni ľudia pri tom zapísaní na dosky srdca zohrali úlohu. Boh vo svojej všemohúcej moci spôsobil znovuzrodenie a obrátenie korintských a oni sú dôkaz apoštolskej služby Pavla a jeho skupiny.

Všetci, ktorí slúžime alebo zvestujeme Pána Ježiša ľuďom okolo nás, po-

trebujeme byť povzbudení. Mnohokrát nám je ťažko. Mnohokrát zažívame veľa odmietnutí a opovrhnutí. Mnohokrát sme zosmiešnení, ale musíme ísť znova a zvestovať alebo prisluhovať slovo. Potrebujeme si byť istí, že Boh je zvrchovaný a je konečným autorom spasenia, ale zároveň nesmieme mať pochybnosti, že používa ľudské nástroje pri zvestovaní slova evanjelia.

Pavol pokračuje a vo verši 4 hovorí: *„A takú dôveru máme skrze Krista k Bohu.“* S týmto súvisia verše 5 a 6: *„Nie že by sme boli dostatoční sami od seba niečo pomyslieť, ako sami zo seba, ale naša dostatočnosť je z Boha, ktorý nás aj učinil dostatočných za služobníkov novej zmluvy, nie litery, ale Ducha, lebo litera zabíja, ale Duch oživuje.“* Aj tu pokračuje novozmluvná terminológia. Stará zmluva je spojená s literou a tá

nejako zabíja. Aj tu ďalej presakuje atmosféra prorociev Jeremiáša, Izaiáša a Ezechiela, ktoré hovoria o tom, že Duch bude spojený s Novou zmluvou, že Duch bude v každom, kto bude pod Novou zmluvou, že Duch spôsobí očistenie a nový život.

Verš 5 hovorí, že Nová zmluva priniesla istú novú dostatočnosť, novú schopnosť, ktorá predtým ako keby v histórii spasenia nebola prítomná. Teda to, čo Stará zmluva (Mojžišova) neurobila, lebo ani nemohla, lebo Boh ju k tomu ani nezamýšľal (neurčil), to teraz prišlo s Novou zmluvou.

Pavol v ďalšom službu starej zmluvy i tak opisuje ako slávnú službu (verše 7 – 11). Mojžišova zmluva bola slávná (svätý zákon, zvlášťne prikázania, ktoré Izrael silne odlíšili od okolitých pohan-ských národov, kňazstvo, chrám, kráľovské dynastie, atď.), ale ani tak nevytvorila ľud dostatočný alebo schopný Bohu slúžiť, Boha milovať. Hneď ale musíme jednu vec dodať, lebo inak hrozí nedorozumenie. Toto ešte neznamená, že nikto pred tým než prišiel Ježiš Kristus, Bohu neslúžil alebo ho nepoznal – tak to rozhodne nie.

Množstvo ľudí aj pred tým, než vôbec vznikol Izrael, Bohu verili, poznali ho, slúžili mu, boli spasení a budú vo večnom živote, ale v čase Mojžišovej zmluvy, túto dostatočnosť, schopnosť, musel Izraelčan hľadať v prvom rade v abrahámovských sľuboch. Mojžišova zmluva sama o sebe dostatočnosť a schopnosť pre službu nespôsobila. Vtedy človek, ktorý mal abrahámovskú vieru, sa musel s Božou pomocou nejako v tom celom zorientovať. Jeho situáciu ilustrujeme otázkami, ktoré mu najskôr

prichádzali na myseľ: No ale kde je riešenie na môj problém, že som hriešnik a zomieram? Je v Božom sľube. A kde sú Božie sľuby? Sú hlavne v Abrahámovej zmluve a takto prioritne nimi žil veriaci Izraelčan. Izrael ako národ, ako celok, taký žiaľ nikdy nebol. Raz tento národ mal lepší čas a v mnohom bol poslušný, pobožný, spravodlivý, ale boli veľké obdobia, kedy Písmo hovorí len o malom veriacom zostatku v rámci Izraela. Teda v Izraeli bol neraz len zostatok, malé množstvo, hŕstka verných, ktorí mali abrahámovskú vieru.

Pavol hovorí, že Nová zmluva priniesla to, že každý, kto je pod ňou, dostáva dostatočnosť od Boha, má schopnosť slúžiť mu a poslúchnuť ho. Odkiaľ sa to berie? Zdroj je v tom, že Boh zmení srdce veriaceho človeka. Je to v tom, že Boh dá veriacemu svojho Ducha a zapíše svoj zákon na jeho nové srdce.

Schopnosť a dostatočnosť slúžiť Bohu, o ktorej na tomto mieste hovoríme, nie je v našom tele, nie je v našej padlej prirodzenosti. Sme slabí, sme neschopní Bohu sa páčiť, až do času, kým neuveríme a on nás nezachráni. Pavol o tom, čo zákon nemohol urobiť, a prečo to nemohol urobiť, píše v liste Rímskym: „*lebo to, čo bolo nemožné zákonu, nakoľko bol slabý skrze telo, to vykonal Boh poslušc svojho Syna v podobnosti tela hriechu a príčinou hriechu a odsúdil hriech v tele*“ (Rímskym 8:3).

Zákon nás nemohol dať do pozície, aby sme boli pred Bohom spravodlivými, obstať pred ním a byť mu aj schopnými slúžiť, lebo človek bol slabý skrze telo. Telo tu nie je ani tak fyzický organizmus ako biologická sústava. Telo je, v kontexte Pavlových listov, veľmi

často celý, ale nezachránený človek – človek ovládaný vášňami, hriechom, vzburou a so zatvrdenou myslou. Stav človeka bez Krista je strašný, hrozný stav. Takýto človek nevidí tieto veci, nevidí svoju realitu a iba Boh ho dokáže zachrániť a to cez evanjelium milosti. Čítame: „*zákon Ducha života v Kristu Ježišovi ma oslobodil od zákona hriechu a smrti.*“ (Rímskym 8:2). *Zákon ducha života v Kristu Ježišovi*, teda to, čo prišlo s evanjeliom, veriaceho človeka oslobodilo od zákona hriechu a smrti a človek sa stáva schopným slúžiť Bohu, poslúchnuť ho a poddať sa mu.

V 2. Korintským 3:5-6 Pavol už vyčádza z toho, že doba Novej zmluvy už nastala. Kedy Nová zmluva prišla do platnosti? Keď Pán Ježiš preliat svoju krv na kríži. Preto pri veľkonočnej večeri, kedy ustanovil Večeru Pánovu, prítomným povedal, že tu je kalich, ktorý znamená Novú zmluvu, a preto kalich Večere Pánovej je znamením Novej zmluvy („*Tento kalich je tá nová zmluva v mojej krvi, ktorá sa za vás vylieva.*“ – Lukáš 22:20). Všade po svete, kde veriaci v Ježiša Krista majú Večeru Pánovu, tak dávajú svedectvo, že Nová zmluva je už v platnosti, stala sa skutočnosťou a ľud Novej zmluvy už existuje.

Vo verši 6 (2. Korintským 3) máme kontrast: *nie litery, ale Ducha, lebo litera zabíja, ale duch oživuje*. Potrebujeme mať precízne dobré chápanie toho, čo Pavol týmto myslí. *Litera*, to je zákon zapísaný, či už na tých doskách, ktoré Mojžiš zniesol z hory Sinaj, alebo celá zbierka prikázaní, ktorá, keď príde do kombinácie s človekom, ktorý je telo a nemá Ducha, ktorý nie je uschopený Bohu slúžiť, tak ho táto *litera* zabíja –

vedie ho k smrti a k odsúdeniu. Znamená to, že takýto človek nikdy pred Bohom neobstojí a nakoniec ho teda ten zoznam prikázaní odsúdi. Judaizanti sa strašne mýlili, keď si predstavovali, že človek bez Ducha dokáže plniť Boží zákon a tiež, keď si predstavovali, že nejaká čiastočná poslušnosť zákonu môže človeka zachrániť. V 1. storočí Pavol proti takejto snahe musí brániť evanjelium Ježiša Krista. Galatanov varuje pred takouto predstavou a snahou, lebo to bola predstava judaizantov. Aj dnes veľa ľudí, aj v našej krajine, chce prísť k Bohu cez zoznam prikázaní či už Mojžišovho zákona, či nejakých iných cirkevných prikázaní.

„*A ak služba smrti, v literách, vyrytá na kameňoch, bola slávna, takže nemohli synovia Izraelovi hľadiet do tvári Mojžišovej pre slávu jeho tvári, pomínuteľnú, ako by potom nemala byť služba Ducha slávna!*“ (verše 7 a 8). Možno nás prekvapí to, ako tu Pavol hovorí o Mojžišovej zmluve, ale musí niečo dotiahnuť do dôsledkov. *A ak služba smrti v literách* – to je odkaz na kamenné dosky, ktoré Mojžiš zniesol z vrchu Sinaj, a na ktorých boli napísané tie najhlavnejšie prikázania. Aká bola služba vyrytá na kameňoch? Bola slávna. Preto nikdy nebolo tak, že Stará zmluva bola druhotriedna alebo žeby sa Boh pomýlil v tom, že ju dal. Alebo žeby ju Písmo nejakým spôsobom znižovalo, že to je taká doplnková alebo nedokonaná zmluva. Ona bola slávna a vykonala dôležitú vec, akurát nebola myslená navždy – po nej malo prísť niečo lepšie, čo je spôsob ako o tejto téme hovorí Židom 8:6.

Mojžišova zmluva prišla cez mnohé nadprirodzené zjavenia. Keď Boh dával

Mojžišovi prikázania na vrchu Sinaj, dymilo, kúrilo sa z neho, hrozne sa blýskalo a Izraelčania sa báli. Počas celého putovania na púšti sa udialo mnoho zázrakov, ktoré dosvedčovali, že Boh je živý a komunikuje s Izraelom, veď pozrime: „*A stalo sa, keď schádzal Mojžiš s vrchu Sinaj, (a dve dosky svedectva v ruke Mojžišovej, keď schádzal z vrchu), že nevedel Mojžiš o tom, že sa skvie koža jeho tvári, pretože hovoril s ním Boh.*“ (2. Mojžišova 34:39). Mojžišova služba, služba Starej zmluvy, bola slávna.

Služba Ducha

„ako by potom nemala byť služba Ducha slávna! Lebo ak bola služba odsúdenia slávna, služba spravodlivosti je o mnoho slávnejšia!“ (verše 8 a 9).

Nová zmluva a to, čo priniesla, je služba Ducha. Každý jeden, kto má podiel na tejto zmluve, a to je ten, kto uveril v Pána Ježiša, každý taký prijal Ducha, žije Duchom a prináša duchovné ovocie. Táto služba je ďaleko slávnejšia ako Mojžišova. Prečo? Lebo ak bola služba odsúdenia slávna, služba spravodlivosti, čiže Nová zmluva, ktorá je opísaná ako služba spravodlivosti, je omnoho slávnejšia. Mojžišova služba je služba odsúdenia, pretože keď sa stretol Boží zákon s telom, s nevykúpeným človekom, výsledok je smrť a odsúdenie. Táto zmluva sama o sebe nedávala človeku schopnosť sa Bohu páčiť.

Nová zmluva je omnoho slávnejšia ako Mojžišova. Pre aké dôvody? Pavol to vo verši 10 vysvetľuje a povie, že Mojžišova zmluva ako keby ani nemala šancu, nemohlo dôjsť k tomu, aby bola plne oslávená, lebo to ani nebol plán – mala totiž prísť väčšia, neporovnateľne

väčšia sláva Ducha. Jeden z dôvodov, prečo je rozdiel medzi Novou a Starou taký obrovský, je trvanie Novej zmluvy: „*Lebo ak to pominuteľné skrze slávu, tým viac to, čo trvá, v sláve.*“ (verš 11).

Mojžišova zmluva trvala maximálne 1 400 rokov a už to bolo slávne. Nová zmluva trvá už takmer 2 000 rokov a svedectvo Písma je, že Nová zmluva nikdy neskončí, nikdy neprestane platiť, ani Písmo nikde už nepredpovedá, že by mala prísť iná zmluva a nahradiť ju alebo vylepšiť. Je postačujúca až na večnosť.

„Majúc teda takú nádej používame veľkú smelosť“ (verš 12). Akú nádej? Nádej, že toto je večné usporiadanie, do ktorého je každý veriaci v Krista zahrnutý a to nás vedie k veľkej smelosti a neváhame žiť tento život, neváhame slúžiť. Pavol neváhal zakladať zbory, kázať Krista, žiť prikázaniami, ktoré k nemu cez Pána Ježiša prišli, lebo vie, že je to vec, ktorá nikdy neskončí.

Keď Pavol povie, že spasení majú nádej na vzkriesenie, tak to u neho neznamena, že spasení budú možno vzkriesení a možno nie. Táto nádej znamená, že čakáme na ten čas, ktorý Boh pripravil, lebo sa to isto stane, ale zatiaľ to nevidíme. Zatiaľ však, hovorí Pavol, kráčame vo veľkej smelosti, lebo máme inú nádej ako priniesla Mojžišova zmluva. Nie tak, ako Mojžiš, ktorý kládol zásteru na svoju tvár, aby nehládali synovia Izraelovi na to, čo išlo pominúť (verš 13). Žiara Mojžišovej tváre sa relatívne rýchlo pominula, viac jej nebolo a Mojžiš bol ako predtým. Pavol v tom vidí ako keby obraz dočasnosti, symbol celej Mojžišovej zmluvy – ako to bolo so žiarou Mojžišovej tváre, tak to bolo

aj s Mojžišovou zmluvou. Zároveň rozoznáva dôležitý odkaz aj v skutočnosti, že Mojžiš si tvár zakrýval – ešte aj toto súviselo s prechodnosťou a čiastočnosťou tejto zmluvy (verš 13). Táto zmluva bola v platnosti len na obmedzený čas a nedáva trvalú nádej. Potom ju nahradí iná zmluva s trvalou nádejou, ktorá vyplní sľuby, vyplní Boží plán úplne novým spôsobom.

Iba Mojžiš mal tvár, ktorá žiarila a iba Mojžiš bol na chvíľu premenený (verš 13), ale teraz my všetci, ktorí sme v Novej zmluve: „...odostretou tvárou vzhliadajúc sa v sláve Pánovej stá v zrkadle meníme sa na ten istý obraz, od slávy v slávu, ako od Ducha Pánovho.“ (verš 18). Nezakrývame si svoju tvár, lebo sa nebojíme, že sláva Novej zmluvy rýchlo vyprší, že aj tak sa to usporiadanie zmení, ale hľadáme na Pánovu slávu. Pán Ježiš, na ktorého sa Pavol odkazuje, vošiel do nového života, do večnosti, bol oslávený a jeho sláva prestupuje na nás a nakoniec budeme jemu podobní. Nebudeme večným Bohom, ako je on, ale budeme v dokonalosti, v akej je on, v novom tele a v spravodlivosti, ktorá bude úplne a naplno v nás a budeme vo všetkom jemu pripodobnení, ako hovorí list Rímskym 8:30.

Čo teda mám robiť od času, keď som uveril v Krista? Neustále sa zaoberať tým, aký je Pán Ježiš. V pozeraní naňho, v jeho diele, hľadaj svoju budúcnosť a dennodenne podstupuj premenu. Čo sa vtedy deje akoby v zrkadle? Meníme sa na ten istý obraz od slávy v slávu ako od Ducha Pánovho.

Medzi dobou Mojžišovej zmluvy a dobou Novej zmluvy je veľký rozdiel. V dobe Mojžišovej zmluvy len Mojžiš bol na chvíľu premenený. V dobe Novej zmluvy sú to všetci veriaci v Krista, ktorí vidia, zažívajú a sú stále premieňaní od slávy k sláve. Premena sa deje cez Ducha Pánovho, ktorého dostali.

„A Pán je Duch, a kde je Duch Pánov, tam je sloboda.“ (verš 17). Cez obrátenie padne slepota, srdce je premenené, Boží Duch zapíše zákon do srdca, nastane ospravedlnenie, zrodí sa sloboda ísť za Bohom a priniesť ovocie. Sloboda z tohto verša je sloboda žiť nádej z verša 12. Je to trvalá nádej v očakávaní toho, čo nikdy neskončí. Písmo volá každého človeka k obráteniu, k viere, k tomu, aby prišiel ku Kristovi a poprosil ho o odpustenie a záchranu. V tej chvíli, keď sa to stane, Duch Svätý zapíše Boží zákon na ľudské srdce a spustí dielo premeny – čo deň, to dielik slávy.

Ján Šichula

Môj synu, ostríhaj moje reči a moje prikázania schovaj u seba. Ostríhaj moje prikázania a ži a naučenie môjho zákona ostríhaj ako zrenicu svojho oka. Priviaž si ich na svoje prsty; napíš si ich na tabuľu svojho srdca. Povedz múdrosti: Ty si moja sestra, a známou priateľkou pomenuj rozumnosť.

Príslovia 7:1-4

Hospodinove slávnosti – 5

Slávnosť odpočínutia (alebo: *Pamiatka trúbenia*).

Slávnosť zmierenia – Jom Kipur.

Slávnosť stánkov – Sukót.

Hovor synom Izraelovým a povedz:

Siedmeho mesiaca, prvého dňa toho mesiaca budete mať odpočinok, pamiatku trúbenia, sväté zhromaždenie.

3. Mojžišova 23:24

Len desiateho dňa toho siedmeho mesiaca – bude to deň Kippúrim

<Kippúrim = pokrytia (hriechov)>

– budete mať sväté zhromaždenie a budete ponižovať svoje duše.

A budete obetovať ohňovú obeť Hospodinovi.

3. Mojžišova 23:27

Hovor synom Izraelovým a povedz:

Pätnásteho dňa toho siedmeho mesiaca bude slávnosť stánkov sedem dní Hospodinovi.

3. Mojžišova 23:34

Boh s Izraelčanmi na hore Sinaj (Horéb) uzavrel zmluvu (2. Mojžišova 19:2; Galatským 4:24). Táto zmluva je pomenovaná ako *Zmluva s Mojžišom* (alebo *Mojžišova zmluva* – pozri článok *Bližší pohľad na Starú a Novú zmluvu* uverejnený v časopise *Solas* číslo 19 a článok *Zmluvy v biblickej histórii* uverejnený v *Solas* číslo 18).

Súčastou *Mojžišovej zmluvy* sú aj *Hospodinove slávnosti*. Je ich sedem a sú ustanovené a uvedené v 2. knihe Mojžišovej 12; v 3. knihe Mojžišovej 23; v 4. knihe Mojžišovej v kapitolách 9:1-14, 28:16-31 a 29:1-39 a v 5. knihe Mojžišovej 16. V týchto textoch je uvedené aj to, kedy sa slávnosti majú sláviť, ako sa majú sláviť a je stanovený aj ich priebeh.

V tomto článku sa budeme venovať piatej, šiestej a siedmej Hospodinovej slávnosti, a sú to:

- *Slávnosť odpočínutia (Pamiatka trúbenia)* – 5. slávnosť.
- *Slávnosť zmierenia (Jom Kipur)* – 6. slávnosť.
- *Slávnosť stánkov (Sukót)* – 7. slávnosť.

V 3. Mojžišovej 23:37 sú tieto slávnosti označené ako *výročné Hospodinove slávnosti* a mali sa sláviť jedenkrát do roka a každý rok v ustanovených dňoch (pozri 2. Mojžišova 13:10; 4. Mojžišova 9:2 a nasledujúce verše a tiež 5. Mojžišova 16:1-17).

Úvod

Posledné tri spomínané slávnosti sa slávili v siedmom mesiaci, v mesiaci *tišri*, ktorý pripadá na náš september/október (4. Mojžišova 29:1-12). *Slávnosť zmiernenia* (Jom Kipur) je považovaná za najväčšiu a najdôležitejšiu slávnosť spomedzi všetkých slávností. *Slávnosť stánkov* je tretou pútnickou slávnosťou. V tejto sérii článkov sa venujeme iba výročným Hospodinovým slávnostiam, teda tým, ktoré sa slávili iba jedenkrát do roka. Preto sa v článkoch nevenujeme sviatku/slávnosti *šabat*, dňu odpočinku, ktorý pripadal a zachovával sa v Izraeli každý siedmy (posledný) deň každého týždňa, teda podľa nášho dnešného kalendára v sobotu – a ani iným slávnostiam.

Tri hlavné výročné slávnosti (Pascha, Letnice a Slávnosť stánkov) boli ustanovené za tak dôležité, že sa ich mal zúčastniť každý dospelý muž, ak mu v tom nebolo zabránené nemocou alebo vysokým vekom (2. Mojžišova 23:17) a pritom je dôrazne pripomenuté, že nikto sa neukáže pred Hospodinom s prázdnu rukou, ale podľa svojich možností prinesie obete a dary: „*Trikrát do roka sa ukáže každý tvoj mužského pohlavia pred Hospodinom, tvojím Bohom, na mieste, ktoré vyvolí: na slávnosť nekvasených chlebov, na slávnosť týždňov a na slávnosť stánkov, a niktory sa neukáže pred Hospodinom prázdny*“ (5. Mojžišova 16:16).

V predpísanej povinnej účasti na slávnostiach bol aj prvok prejavu poslušnosti a oddanosti zákonu (2. Mojžišova 13:7-10) a aj vyznanie hriechu. Prinášané obete zaistovali odpustenie hriechu a zmiernenia s Hospodinom (pozri v ďalšom texte).

Pamiatka trúbenia

(pozri: 3. Mojžišova 23:24)

Táto slávnosť sa slávi v prvý deň mesiaca *tišri*, siedmeho mesiaca židovského kalendára, teda na jeseň. Zatiaľ čo u všetkých ostatných Hospodinových slávností je vždy uvedené vysvetlenie prečo a za akým účelom sa slávi, pri tejto piatej slávnosti toto vysvetlenie chýba.

Panuje mienka, že s pohľadom na prvé tri slávnosti (Pascha, Slávnosť prvého snopu a Letnice), ktoré sa naplnili v prvom príchode Pána Ježiša Krista (zomrel počas Slávnosti pesach, bol vzkriesený na deň Slávnosti prvého snopu a vyliatie Svätého Ducha sa udialo v deň Letníc, kedy sa do chrámu prinášali prvotiny chlebov z novej úrody; pozri odpovedajúce články v *Solas* číslo 18 a 19), že o jeho druhom príchode hovoria práve tieto tri jesenné slávnosti. Biblicky to však nie je možné podložiť a potvrdiť. Je to mienka niektorých vykladačov. Zrejme takýmto výkladom je snaha prisúdiť aj tejto slávnosti zmysel a účel tak, ako je to u ostatných slávností. Tento postoj je dosť ťažko udržateľný a ťažko ho prijať preto, lebo v jej ustanovení v 3. Mojžišovej 23:24 je uvedené, že ide o pamättné vytrubovanie (pamiatku trúbenia), čo by poukazovalo skôr na udalosť, ktorá sa už odohrala v minulosti, a nie na udalosť, ktorá má nastať v budúcnosti. Rovnako prorocká predpoveď Slávnosti Jom Kipur sa už naplnila ukrižovaním, smrťou, vzkriesením a nanebovstúpením Pána Ježiša Krista a vstupom Novej zmluvy do platnosti.

V priebehu stáročí, po zničení chrámu v Jeruzaleme, a tým aj ukončením

chrámovej obetnej služby, sa zmenil názov tejto slávnosti na Roš ha-šana, židovský Nový rok. Tým sa údajne snažili Židia tejto slávnosti dať zmysel a účel. Roš ha-šana je radostným sviatkom modlitieb, pokánia, zvukov šofaru (trúbením na šofar, baraní roh) a sviatočných jedál.

Deň zmierenia – Jom Kipur

Táto šiesta slávnosť je z týchto siedmich Hospodinových slávnosti považovaná za najdôležitejšiu a je ustanovená na 10. deň siedmeho mesiaca (mesiac *tišri*). Táto slávnosť nesúvisí s históriou Izraela, ale je zahrnutá v obetnom systéme a má v ňom najdôležitejšie miesto (Nový biblický slovník, Návrat 1996, str. 158). Na tento deň platil prísny zákaz akejkol'vek práce a celý národ sa postil. Slávnosť sa slávila jeden deň (3. Mojžišova 23:32).

O slávnosti sa hovorí na viacerých miestach Písma. Je ustanovená v 3. Moj-

žišovej 23:26-32 a pripomenieme si jej ustanovenie veršami 27, 29 a 32:

„Len desiateho dňa toho siedmeho mesiaca – bude to deň Kippúrim <Kippúrim = pokrytia (hriechov)> – budete mať sväté zhromaždenie a budete ponižovať svoje duše a budete obetovať ohňovú obeť Hospodinovi (27).

...Lebo nech by to bola ktorákoľvek duša, ktorá by sa neponižovala toho dňa, bude vytatá zo svojho ľudu (29),

...Sobotou odpočinitia vám to bude, a budete ponižovať svoje duše deviateho dňa toho mesiaca večer, od večera do večera budete svätiť svoju sobotu (32).“

Účel Dňa zmierenia

Deň zmierenia pripomína, že denné, týždenné a mesačné zápalné obete na odpustenie hriechov nestačia. Pri týchto obetiach stál obetujúci „zďaleka“, nemohol vstúpiť do Hospodinovej prítomnosti za oponu do svätyne. Sem, do svätyne svätých, mohol vstúpiť iba veľkňaz a aj to len práve v tento jediný

deň v roku a priniesť ako zástupca všetkého ľudu krv obeti zmierenia.

Veľkňaz vykonal obrad zmierenia najprv za seba a svoj dom, za svoje hriechy a potom za všetky neprávosti detí Izraela a ich prestúpenia v ich hriechoch. Očistená musela byť aj svätyňa, lebo bola poškvŕňovaná službou hriešnych ľudí a tiež stánok zhromažďovania, lebo prebýval s nimi uprostred ich nečistôt (3. Mojžišova 16:16).

Priebeh obradu zmierenia

Priebehu slávnosti zmierenia je venovaná celá 16. kapitola 3. Mojžišovej. V tento deň si veľkňaz obliekol ľanový odev (biely odev). Obetoval junca ako obeť najprv za seba a za svoj dom (3. Mojžišova 16:11). Kadidelnicu naplnil žeravými uhlíkmi z oltára zápalných obetí a vstúpil do svätyne svätých, kde na ne položil kadidlo. Kadidlo vytvorilo nad *vrchnákom truhly zmluvy*, alebo *truhly svedectva (zlútovnícou)* oblak dymu a tým veľkňaz nezomrel. Vzal trochu krvi z junca a pokropil ňou zlútovnícu a pred zlútovnícou. Týmto spôsobom sa vykonával obrad zmierenia za kňazov (3. Mojžišova 16:11-14).

Potom zabil kozla ako obeť zmierenia za ľud. Do svätyne za oponu vzal trochu z jeho krvi a pokropil ňou truhlu zmluvy rovnakým spôsobom ako pri obeti za hriech kňazov (3. Mojžišova 16:15-16). Nikto nesmel byť v priestore stánku zhromažďovania počas toho, ako veľkňaz pokrýval hriech vo svätyni svätých za seba a svoj dom, za kňazov a celé zhromaždenie Izraelitov (3. Mojžišova 16:17) a tiež počas toho, ako bol očistený stánok zhromažďovania a oltár

(podrobne v 16. kapitole 3. Mojžišovej hlavne verše 15-19).

„*Keď potom dokončí pokrývať a tak očisťovať svätyňu od hriechu i celý stánok zhromaždenia i oltár, bude obetovať živého kozla.*“ (verš 20). Po tomto veľkňaz vzal druhého, živého kozla, vložil svoje ruky na jeho hlavu a vyznal nad ním všetky neprávosti, prestúpenia a hriechy Izraela a tým ich dal na hlavu tohto živého kozla. Potom tohto kozla, ktorého nazývali Azazel, vyhnali do púšte, aby tam odniesol hriechy ľudu.

Keď veľkňaz vyznal hriechy ľudu, vrátil sa do svätostánku, aby očistil sám seba a prezliekol sa do svojho bežného veľkňazského rúcha. Potom sa znova vrátil na nádvorie k oltáru na zápalné obete a uzavrel obrady Dňa zmierenia dvoma zápalnými obetami: jednu za seba a druhú za izraelskú pospolitosť (za ľud).

Deň zmierenia bol a je pre Izrael dňom odpočutia, lebo toho dňa bol pokrytý hriech na ľude Izraela, boli očistení a toho dňa boli čistí od všetkých svojich hriechov pred Hospodinom (3. Mojžišova 16:30). Telá junca a kozla, obetovaných pri zápalnej obeti, vyniesli za tábor (neskôr za hradby mesta; za brány) a tam spálili. Aj Ježiš Kristus trpel a zomrel za hradbami (za bránami) Jeruzalema, aby vykúpil svoj ľud z ich hriechov (Židom 13:11-12).

Význam Dňa zmierenia

Obrady (rituály) dňa zmierenia vysvetľuje list Židom v kapitolách 8, 9 a 10 ako predobraz Kristovho diela zmierenia a zdôrazňuje kontrast medzi dokonalosťou jeho diela zmierenia

a nedostatočnosťou tradičných obetných obradov zvierat za hriechy ľudu. Ježiš je označovaný ako náš Veľkňaz a krv juncov a kozlov symbolizuje jeho preliatu krv na Golgote. Na rozdiel od starozákonných kňazov nemusel bezhriešny Kristus obetovať za svoje hriechy.

Starozákonný veľkňaz musel obeť za svoje hriechy a hriechy ľudu vykonávať každý rok. Toto každoročné opakovanie dňa a obradov zmierenia vlastne znamenalo, že k dokonalému zmiereniu ešte nedošlo. Ježiš však svojou vlastnou krvou priniesol svojmu ľudu večné vykúpenie (Židom 9:12) a tým sa pozemská obetná služba, v zmysle dosiahnutia vykúpenia, stala bezvýznamnou a nepotrebnou.

List Židom upozorňuje, že starozákonné obete mohli dosiahnuť len *očistenie tela*, obradné očistenie, ale vnútornú čistotu, ktorá je predpokladom obecenstva s Bohom, sprostredkovať nedokázali (Židom 9:13). Starozákonné obete slúžili ako predobraz úlohy Ježiša a ako proroctvo o Kristovi, ktorý vďaka svojej dokonalej obeti očisťuje svedomie človeka od mŕtvych skutkov (Židom 9:13).

Ústredným bodom sviatku Jom Kipur bolo odpustenie hriechov. V 3. Mojžišovej 23:26-32 sa však trikrát opakuje, že kto sa pred Hospodinom v tento deň nepokorí a nebude robiť pokánie, má byť z ľudu odstránený. To je predobrazom aj do dnešných dní, že Boh k odpusteniu hriechov od človeka vyžaduje pokoru a pokánie. Takou je aj výpoveď Nového zákona: bez pokánia a viery nie je možné ospravedlnenie hriešneho človeka.

Veriacim v Ježiša Krista je zrejmé, že obeť Pána Ježiša Krista je Hospodinovi vzácna, a že ju prijal. Kapitoly 8, 9 a najmä 10 listu Židom hovoria aj o uvedení Novej zmluvy, ktorá nadobudla platnosť smrťou Ježiša Krista (10:14-18).

Starozákonná truhla svedectva mala Izraelčanov a aj ostatných ľudí, okrem iného naučiť aj to, že hriech človeka zabraňuje prístupu do Božej prítomnosti. Jedine veľkňaz mohol raz do roka vstúpiť do svätyne svätých, ale aj to *nikdy nie bez krvi* obetovanej na zmierenie za hriechy (Židom 9:7). Ježiš však pre veriacich v neho vysvätil *novú a živú cestu* cez oponu, to jest cez svoje telo (Židom 10:20) a vstúpil do neba, do skutočnej svätyne svätých, kde je a prihovára sa za svoj ľud. Veriaci v Ježiša Krista už nemusia, ako kedysi Izraelčania, *stáť zďaleka*, ale smie skrze Krista prísť až k trónu milosti (Židom 4:16).

Terminologické poznámky

Stánok zhromaždenia, alebo *stánok stretávania* bolo dočasné miesto stretávania Hospodina a jeho ľudu (2. Mojžišova 33:7+11). Tento provizórny stánok stretávania bol postavený *vonku za táborom* a slúžil na stretávanie pred tým, ako bol postavený *veľký stánok stretávania* alebo tiež *svätostánok*, ktorý bol zhotovený podľa Hospodinových pokynov (2. Mojžišova 35:4 až 39:43), a ktorý bol postavený na pokyn Hospodina podľa 40. kapitoly 2. Mojžišovej. Tento stánok stretávania bol postavený po uzavretí Mojžišovej zmluvy a bolo povedané, že v ňom „Boh bude bývať uprostred nich“, uprostred svojho ľudu (2. Mojžišova 25:8). Tento stánok už bol

umiestnený uprostred tábora Izraelčanov, a keď sa po 40. kapitole 2. Mojžišovej hovorí o *stánku stretávania*, má sa na mysli práve tento stánok. Stánok stretávania (svätostánok) mal tri hlavné oddelenia: *nádvorie*, *svätyňu* a *svätyňu svätých* a v širšom slova zmysle to bol priestor vymedzený ohradou.

Nádvorie (vymedzené ohradou), ktoré obklopovalo svätyňu a svätyňu svätých malo nasledovné rozmery (Samuel J. Schultz: *Starý zákon mluví*, Czech Edition copyright 1991 by BEE International, Viena, Austria): dĺžka 100 laktov (1 lakeť bol približne 50 cm), šírku 50 laktov a výšku 5 laktov (ohrada). *Východná polovica* nádvoria bola vyhradená uctievajúcim. Do vnútra sa vstupovalo cez jedinú bránu (dvere) širokú 9 m a nachádzala sa na východnej strane. Sem prinášali Izraelci obeť. Vo vnútri ohrady na tejto východnej časti nádvoria bol oltár na zápalné obeť a umývadlo (nádrž s vodou). Na Deň zmierenia Izraelčania stáli za touto ohradou (pri bráne), nevstúpili do nádvoria.

V *západnej polovici* nádvoria stála samotná *svätyňa* o dĺžke 14 metrov a šírke 5 metrov. V užšom slova zmysle sa stánkom stretávania rozumela práve táto svätyňa, ktorá bola rozdelená na dve časti. Do svätyne viedol jediný vchod z východnej strany a cez tento vchod vstupovali iba kňazi na miesto dlhé 9 metrov (prvá časť svätyne; Židom 9:6), ktoré bolo považované za posvätné. Druhá časť svätyne o rozmeroch 5 x 5 metrov bola oddelená závesom (oponou) a nazývala sa *svätyňa svätých*. Sem, do svätyne svätých, mohol vstúpiť iba veľkňaz a iba v Deň zmierenia.

Vo svätyni sa nachádzali tri predmety. Na severnej strane *stól* s chlebami predkladania, na južnej strane *zlatý svietnik* (alebo stojan lúč; 2. Mojžišova 40:4) a pri závese (opone) oddeľujúcom svätyňu od svätyne svätých stál *zlatý oltár* na kadenie kadidlom z voňavých látok (2. Mojžišova 40:22-28). Podľa Židom 9:4 sa zlatý oltár považoval za súčasť svätyne svätých.

Najposvätejším predmetom bola *truhla zmluvy* alebo *svedectva*. Nachádzala sa vo vnútri svätyne svätých, teda bola umiestnená za oponou (závesom) oddeľujúcou svätyňu od svätyne svätých. Vrchná časť (vrchnák) truhly zmluvy sa nazývala *zl'utovnica* (Židom 9:5). Na nej sa nachádzali dvaja cherubíni. Zl'utovnica predstavovala Božiu prítomnosť. Na ňu kropil krvou obetných zvierat veľkňaz na Deň zmierenia.

*Prvý stánok*¹⁾ – podľa Židom 9:6 sa ním rozumie priestor vo svätyni o dĺžke 9 metrov a šírke 5 metrov (miesto považované za posvätné a prístupné iba kňazom).

Druhý stánok – podľa Židom 9:7 sa ním rozumie svätyňa svätých.

Vstúpil za oponu do svätyne – znamená: vstúpil do svätyne svätých, čiže: vstúpil za oponu, ktorá vo svätyni oddeľovala priestor svätyne svätých od svätyne.

Svätyňa – podľa Židom 9:11-12 sa rozumie nebeská svätyňa, svätyňa nie učená rukou.

Svätyňa – podľa Židom 9:25 tu sa rozumie pozemská svätyňa svätých (druhý stánok) učená rukou.

Sviatok stánkov¹⁾ – Sukót²⁾

(tiež je známy ako **Slávnosť zberu úrody**)

Zatiaľ čo Pascha bola začiatkom náboženského roka Izraelitov, Sviatok stánkov bol jeho záverečnou slávnosťou. Sviatok stánkov začínal 15. dňa mesiaca *tišri* a trval sedem dní. Tesne k nemu bol pridaný ešte ôsmy slávnostný deň, ktorým sa uzavreli slávnosti náboženského roka Izraela slávnostným zhromaždením. Medzi prvou slávnosťou roka a medzi touto poslednou uplynulo šesť mesiacov.

Slávnosť stánkov je ustanovená v 3. Mojžišovej 23:33-34 a z tohto miesta vyberieme verše 39-40 a 42-43:

„Lenže pätnásteho dňa toho siedmeho mesiaca, keď spracete úrodu zeme, sláviť budete slávnosť Hospodinovu sedem dní. Prvého dňa bude odpočinok a ôsmeho dňa zase odpočinok. Prvého dňa si naberieť plodu krásnych stromov, palmových vetiev a haluzí hustých stromov i potočnej vrbiny a budete sa radovať pred Hospodinom, svojím Bohom, sedem dní. ... V stánkoch budete bývať sedem dní. Všetci doma zrodení v Izraelo-

vi budú bývať v stánkoch, aby vedeli vaše pokolenia, že som dal bývať v stánkoch synom Izraelovým, keď som ich vyviedol z Egyptskej zeme, ja Hospodin, váš Boh.“

Slávnosť sa spomína tiež na miestach: 2. Mojžišova 23:16, 34:22; 5. Mojžišova 16:13-15.

Táto slávnosť bola predovšetkým slávnosťou vďaka za zber poslednej úrody pred nástupom jesenných dažďov. Počas tohto sviatku Izraeliti bývali v stanoch vyrobených z vetiev stromov. Tento sviatok nielenže znamenal koniec zberu úrody, ale každoročne izraelitom pripomínal, keď už boli usadení v Kanaáne, putovanie po púšti, dobu, keď sami žili 40 rokov v stanoch.

Slávnosť stánkov spolu s Paschou a Letnicami patrí k trom pútnickým slávnostiam. Zatiaľ čo sa na Slávnosť paschy a Letníc od pútnikov požadovalo, aby sa do Jeruzalema dostavili len na jeden deň, tejto slávnosti sa mali zúčastniť celých sedem dní. Pútnici prichádzali do chrámu, aby tam prinášali obete, a aby sa ľud veselil pred Hospodinom.

Drahoslav Vajda

Poznámky k použitým termínom:

- 1) *stánok* – Výstižnejší by bol termín *stan* – prenosná konštrukcia z látky alebo kože, ktorú podopierajú stanové koly. Termín *stan* slúži obecne aj k označeniu akéhokoľvek obydľia. V článku sa však pridržiavam termínu *stánok* v zhode s prekladom Písma podľa prof. Roháčka.
- 2) *sukót*, hebr. – prístrešky. *Prístreškom* sa označuje jednoduchý dočasný príbytok, vyrobený zo spletených vetiev (Nehemáš 8:14-17).

*Ja múdrosť bývam s opatrnosťou, a ja známosť nachádzam dômyselnosť.
Bázeň Hospodinova je nenávidieť zlé; pýchy a vysokomyseľnosti
a zlej cesty a úst prevrátenosti nenávidím.*

Príslovia 8:12-13

Pavlova autorita hovoriť v mene Krista

*Pavel, sluha Ježiša Krista, povolany apoštol, oddelený k evanjeliu nášho Boha.
Rímskym 1:1*

Prvé, čo Pavol v Liste Rímskym v 1. kapitole a v 1. verši prehlasuje je, že je sluha Ježiša Krista. Vieme, že Pavol si vyvolil byť sluhom (na inom mieste: otrokom) slobodnou voľbou – nie je nasilu uvedený do služby. Príklad toho máme v Knihe Exodus, kde nachádzame zákon, ktorý sa týka otrokov. V 2. Knihe Mojžišovej kapitola 21 začína tým, že sa hovorí o tom, kto je otrok. Otrokom bol uvedený do otroctva preto, že mal veľký dlh. Keď odpracuje celý svoj dlh, môže od svojho pána odísť, alebo na základe svojho dobrovoľného rozhodnutia môže u svojho pána navždy zostať a mu navždy slúžiť (2. Mojžišova 21:5-6). Sluha (otrok) na konci svojej služby môže povedať jednu z dvoch vecí: „idem svojou cestou“, alebo môže odmietnuť svoju slobodu a povie „milujem svojho pána, milujem moju manželku a svoje deti, chcem zostať tu a budem slúžiť svojmu pánovi ako doteraz“. Vtedy mu o dvere prepichnú ucho, čo je znamením, že odteraz je už navždy priviazaný k svojmu pánovi.

V takomto zmysle Pavol hovorí o sebe ako o sluhovi Ježiša Krista: „Takto je to, kým som ja vzťahom ku Kristovi. On je dobrý pán a ja ho milujem. Služím mu dobrovoľne. Dobrovoľne som sa zaviazal k službe jemu.“

V žalmoch čítame, že žalmista kričí: „Ó, Pane, v pravde som tvoj sluha a som synom tvojej služobnice. Lebo

ty si oslobodil moje putá.“ Podstatou žalmu je: „Pretože ty si ma oslobodil, ja ti teraz budem slúžiť. Ty si ma zbavil reťazí, ty si ma oslobodil a nechal si ma ísť, ale kvôli slobode, ktorú som našiel v tebe, som teraz tvoj sluha.“ Tak je to aj s každým Božím služobníkom. Každý kresťan, každý sluha Ježiša Krista slúži preto, lebo ho Boh oslobodil. Neslúžime z prinútenia. Služíme s radosťou preto, lebo Boh nás oslobodil a hovoríme: „Sme sluhami preto, že nimi chceme byť.“ Biblia hovorí, že sme boli kúpení za veľkú cenu. Tou cenou je Ježišova krv. On má vlastnícke právo nad nami, pretože si nás kúpil a zaplatil za nás svojou vlastnou krvou. Slovo „sluha“ je to isté, ako „služobník“.

Pavol hovorí: „Moja kvalifikácia je: ‘som služobník, sluha Ježiša Krista.’“ Mohol povedať mnoho vecí, ako napr.: „Som farizej z farizejov, bol som vyučený pod Gamalielom a mám doktorát z vedy o Bohu. To znamená, že som múdrejší než ty. Tak ti píšem tento list a naučím ťa zopár vecí.“ Mohol povedať: „Som Pavol, ten známy misionár. Najväčší misionár všetkých čias. Svojou misijnou činnosťou pokryjem viac územia za svoj život, než ktokoľvek iný. Moje kázanie zmenilo a zmení svet viac, ako kázanie iných ľudí.“ Nepripomína žiadnu z týchto svojich kvalifikácií, hovorí len: „Som Pavol, sluha, služobník a otrok Ježiša Krista.“

Pavol má správny pohľad na seba. Vie, že bez Božej milosti je ničím. Nepokladá sa za vyššieho od iných. Nemyslí si, že je zvláštny, alebo lepší od iných. Hovorí: „Som len sluha a robím len to, čo mi Boh káže robiť.“ Kvôli tomuto bol taký veľmi efektívny, akým aj bol.

Aj naša služba, keď si uvedomíme kým sme v Ježišovi Kristovi, keď si prestaneme myslieť, že som niekto, že som múdrejší ako iní, bude efektívna. Potrebujeme si uvedomiť, že to nie je moja múdrosť a ani nemám nič, čo by mi Boh nedal. Som len tým, že som sluha Ježiša Krista a robím to, čo robím len preto, že som otrok Boha a chcem mu slúžiť. Keď sme sluhami Kristovi, sme aj sluhami druhým a nemáme komplex mesiáša, že len my sme tí jediní, ktorí môžeme niečo urobiť.

Čítame, že Pavol je sluhom Ježiša Krista, povolaný byť apoštolom. Doslovný preklad je: „povolaný apoštol“. Pavol tým nemyslí na titul, ale poukazuje na povolanie. Nehovorí: „Volám sa tak, že môžem byť aj apoštol“, ale hovorí: „Bol som povolaný a predurčený stať sa apoštolom, Boh ma vyvolil a on ma k tomu dal (určil)“. Pavol svoje postavenie popisuje vždy cez Boží zásah: „*Pavel, apoštol, nie od ľudí ani nie skrze človeka, ale skrze Ježiša Krista a Boha Otca, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych*“ (Galatským 1:1). Hovorí: „Žiadna skupina ľudí na mňa nezložila ruky a nepovedala, že budem apoštol“. Nikto nehlasoval a nepovedal: „Ty to budeš.“, ale sám Ježiš Kristus ustanovil Pavla, keď mu povedal: „Ty budeš o mne svedčiť.“ Pavol vedel, že to nie je on sám, ktorý sa za apoštola ustanovil, ale toto postavenie má od Boha: „*Pavel, povolaný apoštol Ježiša Krista skrze vôľu*

Božiu...“ (1. Korintským 1:1). To je druhá vec, ktorú Pavol vie o sebe.

Jeho prvé poznanie je, že je služobník. Po druhé vie, že od koho je jeho povolanie a tak, keď na neho prišli ťažké časy, nemal pochybnosť o tom, že je to Ježiš Kristus, ktorý ho poslal robiť to, čo robí. Pavol hovorí „viem, že som kvalifikovaný, lebo Boh ma povolal.“ Keď ideme slúžiť Bohu, musíme vedieť, že je to Boh, ktorý nás k tejto službe povoláva. Božie volanie je kľúčom ku každej tvojej službe. Ak nie si povolaný, premárniš svoj čas. Ak nie si si svojou službou istý, tak sa o svojom povolaní do služby uisti.

V službe prichádzajú ťažkosti, pochybnosti a protivenstvá, ale prečo zotrávame v službe? Je to preto, lebo viem, že to nebola moja myšlienka, ale som v danej službe z Božej milosti. On ma do služby uviedol, on ma do nej povolal. Preto sa uisti, že je to Boh, ktorý ti službu dal a povolal do nej. Ak to nevieš a príde búrka, prídu pochybnosti, naplní ťa znepokojenie a tvoje dielo sa rozpadne. Rovnako je to aj vtedy, ak ťa niekto iný povzbudil robiť niečo, čo si ty nebol Bohom povolaný robiť.

Pavol hovorí: „Viem, že som bol vyvolený Bohom, aby som bol apoštol.“ a ďalej: „Som oddelený pre Božie evangelium“. To slovo *oddelený* používa tak, že bol vybratý z mnohých, že Boh ho z mnohých vyvolil a oddelil kázať evangelium. V pôvodine je to to isté slovo, ktoré je použité v Knihe Leviticus v kapitole 20:26, kde je opísané oddelenie Izraela od ostatných národov: „*A budete mi svätí, lebo svätý som ja Hospodin a preto som vás oddelil od iných národov, aby ste boli moji.*“ Boh vo verši 24 hovorí:

„Ja som Hospodin, váš Boh, ktorý som vás oddelil od iných národov.“

Boh hovorí Izraelu: „Oddelím vás od iných národov a zoberiem vás za svoj ľud.“ Aj Pavol hovorí: „Boh ma oddelil, on ma vybral a určil ma za apoštola pohanov.“ Pavol bol oddelený pre službu Bohu pred svojim narodením (Galatským 1:15). Je to tak napr. aj s Jeremiášom, Jánom Krstiteľom a inými Božími služobníkmi. Aj my máme poznať, že nám bola daná služba, že sme boli oddelení Bohu. On nás posvätil, oddelil a povolal.

Ak si spasený, tak Boh ťa poznal ešte pred tým než si sa narodil. Povolal ťa k sebe a má pre teba úlohu. Bol si stvorený v Ježišovi Kristovi pre dobré skutky, ktoré ti Boh pripravil ešte pred tým než si sa narodil. Všetko je to súčasť tvojho spasenia. Boh má plán pre tvoj život, ktorý nie je náhoda, ale Boh pripravil veci pre teba v ktorých máš kráčať.

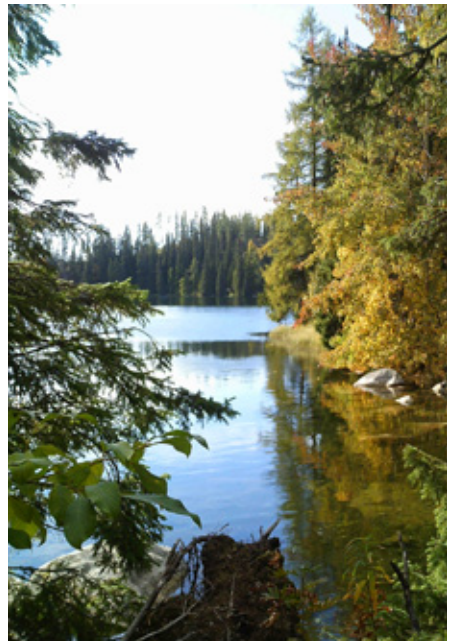
To, že Pavol volá všetkých ľudí, aby verili a činili pokánie, nie je Pavlov výmysel. To je Božie. Je to Božia túžba a Božie volanie. Pavol je v dôvere preto, že to, čo prehlasuje, prehlasuje ako vyslanec Boží. On si nevymyslel nejaký plán, ale prináša správu od Boha vesmíru. Samotný Stvoriteľ dáva Pavlovi posolstvo, aby bol jeho ústami. Prehlasuje všetky slová, ktoré mu „Pán“ dáva.

Je to veľká sloboda a smelosť vedieť, že posolstvo, ktoré zvestujeme, nie je naše posolstvo, ale je to Božie posolstvo. To je to, čo mi dáva autoritu. To je ten dôvod, prečo ho môžem prehlasovať v smelosti. To je to, čo je na tom vzrušujúce a to je to, čo nám dáva dôveru v kázani, ktoré kážeme. Čo je to Božie? Je to jeho slovo. Keď ho kážeš a kážeš

ľuďom pokánie, a im sa to nepáči, tak to nie je tvoje chyba, lebo to nie je tvoje posolstvo. Ako Ján Krstiteľ povedal Herodesovi: „Je zlé, že si si zobral ženu svojho brata.“ Viete prečo mal odvahu? Lebo to si on nevymyslel, ale hovoril mu to, čo mu Boh uložil.

Stojíme na skutočnosti a kážeme to posolstvo, ktoré nám Boh dal. A tak, ak ho ľudia odmietajú, odmietajú Boha, nie teba. Vidíme to isté pri Pavlovi. Ako často musel striasť prach zo svojho rúcha, ale aj tak pokračoval. Nestaral sa totiž o výsledky, ale o to povolanie. Povedal: „Dostal som úlohu, preto musím dať toto posolstvo ľuďom. Čokoľvek oni s tým urobia, to je ich rozhodnutie, ale ja ho budem prehlasovať, lebo to je moja práca.“

Jesse Pirschel
28. 3. 1999

Božie slovo k zboru v Ríme a k nám

... ktoré vopred zaslúbil (evanjelium) skrze svojich prorokov vo svätých písmach
Rímskym 1:2

... všetkým, ktorí ste v Ríme, milovaným Božím povolaným svätým: milosť vám
a pokoj od Boha, nášho Otca, a od Pána Ježiša Krista!
Rímskym 1:7

Podľa verša Rímskym 1:1-2 vieme, že evanjelium Boh zaslúbil skrze svojich prorokov vo Svätých Písmach. Pavol tým tu hovorí, že to nie je terajšia novozákonná správa, nie je to niečo nové, čo tu ešte nebolo. Pavol prehlasuje tú istú správu, ktorú prehlasujú proroci v Starom zákone. Oni hovoria o tom istom Mesiášovi, o ktorom teraz v liste Rímskym hovorí Pavol. Verili, že je to len cez Mesiáša, že sa človek môže zachrániť. Boží plán spásy bol celý zjavený v Starom zákone. Hovorí o prichádzajúcom Mesiášovi, o narodení z panny v Betleheme, že jeho meno bude Immanuel, že bude zbitý a ukrižovaný, že bude svetlom nie len Židom, ale aj pohanom. To všetko je napísané v Starom zákone a zjavené jasnejšie v novozákonných spisoch.

V Písme čítame, že všetci veľkí patriarchovia viery boli zachránení tak isto, ako my – vierou (pozri Židom 11 kapitolu). Nikto nebol spasený z dodržiavania zákona, ale vierou v Ježiša Krista. Tak hovoril Peter vo svojej kázni v dome Kornélia: „Jemu vydávajú svedectvo všetci proroci, že odpustenie hriechov dostane skrze jeho meno každý, kto verí v neho.“ Peter jasne veril, že v starozákonných spisoch sa hlása spasenie z vie-

ry, a že každý prorok Starého zákona to káže tým istým spôsobom.

Pavol povzbudzuje mladého pastora Timotea slovami: „Ale ty zostávaj v tom, čomu si sa naučil a o čom si sa presvedčil vediac, od koho si sa naučil a že od detstva znáš sväté písma, ktoré ťa môžu urobiť múdrym na spasenie skrze vieru v Kristu Ježišovi.“ (2. Timoteovi 3:14-15). Hovorí mu: „Pamätaj na to, na tie Písma, ktoré si sa učil od detstva, pamätaj na ne, pretože sú schopné priviesť ťa k spaseniu skrze vieru.“ Timotea učili starozmluvné Písma. To bolo všetko, čo vtedy mali. Evanjeliá a epištoly vtedy ešte neboli napísané. Od svojej mladosti Timotej čítal prorokov. Posolstvo sa nezmenilo. Evanjelium sa vždy kázalo iba jedno. Ježiš Kristus je ten istý včera, dnes i naveky, a tak vieme, že posolstvo evanjelia Ježiša Krista je večné: „Ten, ktorý uverí v samotného Ježiša Krista, bude mať spasenie a odpustenie hriechov – a narodí sa znovu.“

Vo veršoch 3 a 4 Pavol do Ríma píše: „o svojom Synovi, pošlom zo semena Dávidovho podľa tela určenom Synovi Božom v moci podľa ducha svätosti zo zmŕtvychvstania mŕtvych, o Ježišu Kristovi, našom Pánovi“. Čítame, že evanjelium je Božie posolstvo, je od Boha a týka sa

Ježiša Krista. On je jeho cieľom. On je aj jeho témou. On je ten, o kom je celé evanjelium.

Vo verši 3 Pavol ukazuje ľudskú stránku Ježiša Krista. Ukazuje, že to bol muž, človek, patriaci do rodovej línie (pokolenia) kráľa Dávida. Vieme, že Ježiš Kristus nebol len Boh, ale bol aj človek. V Izaiášovi v kapitole 11 čítame, že príde z koreňa Jesseho a v Jeremiášovi 23, že bude výhonok z koreňa Dávidovho. O Ježišovi Kristovi bolo predpovedané, že príde ako človek a z kráľovskej línie Dávida.

Narodil sa zo ženy Márie, panny, a tak sa starozákonné proroctvo naplnilo a Ježiš Kristus prišiel medzi ľudí ako človek. Vieme, že vďaka jeho ľudskosti môžeme byť spolu s ním. Máme Boha, s ktorým môžeme mať vzťah. On sa stal človekom, aby žil práve tak, ako ja a ty, ale bez hriechu. Máme Boha, ktorý s nami súcíti. Čítame, že bol pokúšaný každým spôsobom tak, ako ty a ja. Čítame, že: „...nemáme veľkňaza, ktorý by nemohol súcítiť s našimi slabosťami, ale pokúšaného vo všetkom, podobne nám, bez hriechu.“ (Židom 4:15). Ježiš Kristus vie, ako je to tu na Zemi. On bol človek a chápe naše pokúšenia. Chápe zlo, ktoré sa nám deje, chápe aj naše skúšky a súženia, chápe aj únavu a hlad a každú vec, ktorou prechádza zlomené srdce, atď. Ježiš Kristus s tebou cíti, lebo on tu bol a prešiel všetkým tým, čím prechádzame my. Preto vieme, že máme Boha, ku ktorému môžeme prísť s dôverou.

Ježiš Kristus nebol tu na Zemi len ako človek. Bol tu aj ako Boží Syn podľa Ducha Svätosti, ako aj Pavol píše v prvých štyroch veršoch 1. kapitoly. Kristus vstal z mŕtvych. Jeho vzkriesením bolo

ukázané a zjavné, že to je ten určený Boží Syn, ktorého poslal Boh (Rímskym 1:4). Vzkriesenie ukázalo, že je Boží Syn, že je Mesiáš, že jeho obeť na kríži bola prijatá Bohom.

Svätý Duch prebýval v Kristovi a Kristus nikdy nestratil svoje božstvo. To nebolo tak, že bol Bohom, zobral na seba ľudstvo a odložil božstvo stranou. A nebolo to ani tak, že bol príliš Bohom a málo človekom tak, že by s nami nemohol súcítiť. Aj keď je to pre nás ťažké chápať, on bol naraz úplne aj Boh a naraz úplne aj človek.

Pavol vo verši 5 píše: „*skrze ktorého (Ježiša Krista) sme dostali milosť a apoštolstvo cieľom poslušnosti viery medzi všetkými národmi za jeho meno*“. Hovorí, že „*skrze neho som dostal milosť a apoštolstvo*“. Pavol vedel ako a prečo dostal to, čo dostal. To nebolo preto, že viac študoval. Ani preto, že Boh vedel, že Pavol je dobrý človek. To všetko bolo z milosti. Boh mu dal milosť. Boh mu dal apoštolstvo a jeho zodpovednosť teraz je Boha poslúchať a robiť všetko to, čo mu káže. Pavol nebol spasený kvôli poslušnosti, ale preto, že teraz je spasený, má poslúchať. Tak isto je to aj s nami. Nie sme zachránení skutkami alebo niečím, čo by sme boli urobili alebo robíme. Posolstvo, ktoré rímsky zbor dostal, je to isté, ktoré sme počuli aj my. Práve tak, ako Boh hovoril do Ríma, tak hovorí aj k nám dnes.

Po prvé. Čítame, že boli povolani v Ježiša Krista (Rímskym 1:7). Pavol píše veriacim, začína Božou láskou a píše: „Boh vás miluje“. Všetko začína Bohom a Božou láskou: „*My milujeme jeho, lebo on prvý miloval nás*.“ (1. Jánov 1:19). To nie je naša veľká láska k nemu, ktorá

by nás zachránila, ale jeho láska k nám: „*Ale Boh tak dokazuje svoju lásku naproti nám, že keď sme my ešte boli hriešnikmi, Kristus zomrel za nás.*“ (Rímskym 5:8).

Všetko začína Božou láskou a preto rímskym píše: „pamätajte, ste milovaní Boží“, a tak čokoľvek sa povie, či vás pokarhám, alebo napomeniem, alebo povzbudím, je to preto, že Boh vás miluje. Vidíme, ako je veriaci milovaný zvláštnym spôsobom. Žiaden neveriaci nie je v Biblii menovaný *milovaný Boží*. Môžete hľadať dopredu aj dozadu v Biblii. Toto pomenovanie je len pre veriacich, pre Božie deti. On má zvláštnu lásku k svojmu ľudu. Ak si Božie dieťa, tak to, čo tebe aj dnes hovorí, je: „Ty si môj milovaný. Milujem ťa a starám sa o teba, myslím na teba a budem ťa milovať večnou láskou.“ On ťa pozná tvojím menom. On vie všetko o tebe, aj tie tvoje najhoršie veci a napriek tomu ťa miluje. Ak by si aj ako kresťan nič nevedel o Bohu, tak máš vedieť to, že ťa miluje.

Po druhej. Ty nie si kresťan preto, že si svätý (alebo: že si bol svätý), ale preto, že sme zachránení, sme svätí. On nás učinil svätými a povedal „teraz buďte svätí, teraz žite sväto“. Prečo to máme robiť, čítame v ďalšej časti verša 7:

„...*milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, a od Pána Ježiša Krista!*“ Boh práve teraz k tebe hovorí cez toto písané slovo: „milosť a pokoj tebe“.

Prvé posolstvo z tohto verša od Boha Otca a od Pána Ježiša, ktoré je napísané na papieri, je: *milosť*. Boh ti hovorí *milosť tebe*, čo je priazeň, ktorá je v rozpore, alebo opačná, voči zásluhám. Dostávaš priazeň, aj keď si zasluhuješ úplnú nepriazeň. Milosť je to, čo dostávaš, aj keď si ju vôbec nezaslúžiš. Boh aj

mne dal milosť, hoci som si zasluhoval peklo. Bol som hriešny, bol som klamár, podvodník, cudzoložník a opilec. Nenávidel som zo srdca Boha. Spravodlivé Božie odsúdenie by bolo peklo na celú večnosť a Boží hnev, ale z dôvodov mne neznámych Boh povedal: „Chcem ťa, lebo ťa milujem.“

Druhé jeho posolstvo je: *pokoj*. Posolstvo pokoja nie je možné prijať bez milosti. Predtým, než som bol zachránený, nepoznal som pokoj. Ak nie si zachránený, tak nemôžeš poznať pokoj vo svojom živote a ak máš nejaký pokoj, je to falošný pokoj, nie skutočný. Jediná nádej pred tým, než som bol spasený, bola istá smrť, muky pekla a Boží hnev vyliaty na mňa ako následok mojich hriechov – a veľmi som sa toho bál. Často som rozmýšľal: Prečo ešte stále žijem? Ľudia vedia, že Boh existuje, že sa zjavil, ale hovoria: „Nechcem mať s Bohom nič spoločné. Chcem žiť svoj život.“ Taký postoj som mal aj ja – tak som žil. Mal som chvíle radosti, ale nikdy to nebol pokoj, skutočný pokoj. Boli to v podstate len chvíle plné istého očakávania súdu. Tí, ktorí nepoznajú Krista, môžu očakávať len toto: Môžu očakávať Boží hnev a súd a musia myslieť na to, že pred touto skutočnosťou, pred touto Božou prítomnosťou v ich životoch, nemôžu utiecť.

Nie je miesto, kam utečieš pred Božou prítomnosťou. Biblia hovorí, že tí, ktorí neuverili v Ježiša, aby sa stal ich spravodlivosťou, sú už odsúdení. Boží hnev je nad nimi už kvôli hriechu ich neviery: „*Kto verí v Syna, má večný život; ale kto nie je vo viere poslušný Synovi, neužije života, ale hnev Boží zostáva na ňom.*“ (Ján 3:36). Boh hovorí: „Preto, že

si zlyhal a klamal, podvádza, mal si zlé žiadosti a nenávidel si, a že si neuveril v môjho Syna, kvôli tomu vylejem svoj hnev na teba a nie je žiadne miesto, kde sa môžeš predomnou skryť.“ Spomínam si, že ešte pred tým, než som bol zachránený, som toto vedel a čakal som na to, že príde ku mne Boh a zabije ma.

Raz sme išli autom po diaľnici v Amerike a vedľa cesty bola umiestnená tabuľa s textom: „Pozor! Skontrolujte si brzdy a dodržujte rýchlosť dolu kopcom“. Otočil som sa k priateľovi a povedal som: „Skontroluj brzdy!“ a ešte som povedal nahlas: „Ak dnes zomrieme, ja pôjdem do pekla.“ Spomínam si, ako som

v ten večer prišiel domov, išiel som do mojej izby a povedal som: „Potrebujem Ježiša Krista“. Vedel som, že existuje, ale nikdy predtým som v neho neveril ako v Spasiteľa. Nikdy som nebol ochotný vzdať sa svojho hriechu a nikdy som nemal skutočný pokoj. Až potom, keď som poznal Božiu milosť, keď mi on odpustil moje hriechy, som mohol mať pokoj s ním. Už som viac nebol Boží nepriateľ, ale kvôli Ježišovi Kristovi som sa stal Božím dieťaťom, jeho synom, a tak, ako každé Božie dieťa, v Ježišovi Kristovi som dostal *milosť, lásku a pokoj*.

Jesse Pirschel
28. 3. 1999

Tajomstvo manželstva

*Zato opustí človek svojho otca i svoju mat' a pripojí sa k svojej žene,
a tí dvaja budú v jedno telo.*

Toto tajomstvo je veľké, ale ja hovorím vzťahom na Krista a vzťahom na cirkev.

Efezským 5:31-32

Kedykoľvek sa udeje sobáš, prebehne svadba, v kresťanských cirkvách je to vždy príležitosť pozrieť sa do Božieho slova, zastaviť sa, rozmyšľať a pýtať sa, čo Písmo učí o manželstve, aký má manželstvo význam, na čo manželstvo poukazuje, a na čo ho Boh ustanovil.

Manželstvo sa na scéne histórie ľudstva objavilo vyložene skoro. Dokonca sa dá povedať, že prichádza už v prvej kapitole knihy Genezis, lebo už tam je napísané, že Boh stvoril človeka ako muža a ženu. V druhej kapitole je potom rozpracované, ako bol stvorený prvý človek Adam a tesne na to aj prvá žena Eva. Tiež už tam vidíme, ako ich Pán Boh spojil do manželstva.

Začneme známym veršom: „*Preto opustí muž svojho otca i svoju mat' a bude ľnúť k svojej žene a budú jedno telo.*“ (Genezis 2:24). V biblickom texte vždy, keď mu chceme dobre rozumieť, chceme si všímať každý detail, každú súvislosť, všímame si ako jedna veta nadviaže na druhú. V tejto vete je veľmi dôležitý začiatok. Veta začína spojkou *preto*, ktorá je veľmi dôležitá pre pochopenie toho, čo Mojžiš ako Boží prorok komunikuje. Na toto „preto“ detailne zaostríme o odsek nižšie. Ešte predtým chceme najprv uchopiť nosnú výpoveď tohto verša. Mojžiš ako Boží muž oznamuje, čo sa bude od tohto momentu diať v histórii ľudstva. Ako pôjde storočie za storočím, niečo sa bude neustále dookola opako-

vať – konkrétne muž opustí svojho otca a svoju matku a príľne, príľpne či pripojí sa k svojej žene najtesnejším možným spôsobom, akým len dvaja ľudia môžu spojiť svoju cestu. Príľne k svojej žene takým spôsobom, ktorý nesmie byť nijako rozlúčený, prerušený, nijako zmenený, kým len budú spolu žiť. Tento manželský vzťah zvíťazí nad všetkými vzťahmi s príbuzenstvom, priateľmi, kamarátmi, kolegami, jednoducho prevýši všetky iné formy medziludských vzťahov. V pomere k manželstvu musia všetky iné vzťahy zaujať iné miesto ako prvé, pretože manželstvo je zo všetkých medziludských vzťahov vzťah najdôležitejší.

Písmo hneď na začiatku teda oznamuje: toto bude patriť do ľudskej histórie, toto sa bude diať dookola, a dnes už vieme, že to tak je až do našej prítomnosti. Môžeme sa pýtať, ako je to vymyslené, ako je to zariadené, ako to v Božej múdrosti vzniklo, že či v prípade Jozefa a Lenky teraz, či Janka s Ankou v apríli, či nás mnohých, ktorí už sme v manželstve, dávnejšie – akože sa to stalo v našom živote, ako je to len mož-

né, že také niečo existuje. Odpoveď znie – je to Boží stvoriteľský program. Presne na túto odpoveď totiž poukazuje spojka „preto“ na začiatku vety. „Preto“ na začiatku verša prepája verš 24 naspäť s veršom 23. Súvislosť je taká, že pre dôvod uvedený vo verši 23 sa to, čo je napísané vo verši 24, bude diať v celej histórii ľudstva. Verš 23 znie: *„Vtedy povedal Adam: Toto už teraz je kosť z mojich kostí a telo z môjho tela; táto sa bude volať muženou, lebo táto je vzatá z muža.“* Vo veršoch 21-22 vidíme, ako to bolo so stvorením muža a ženy, ako to bolo pri stvorení prvého ľudského páru a ustanovení prvého manželstva – manželstva Adama a Evy.

Z biblickej histórie vieme, že najprv bol na svete istý čas Adam sám ako muž. Bol stvorený na začiatku šiesteho stvoriteľského dňa niekedy ráno. Je oboznámený so svojim Stvoriteľom, začína sa oboznamovať so stvoreným svetom, privedené sú pred neho všetky suchozemské zvieratá, ktoré pomenuje, a tým sa učí konať, čo Boh od neho chce – nadviaže na Božiu stvoriteľskú prácu: Boh pomenovával počas stvoriteľských dní stvorené veci a Adam pomenováva zvieratá. Boh pracoval, tvoril, Adam tiež bude pracovať. Boh je v nejakom vzťahu so svojim Synom a so Svätým Duchom a aj človek má vojsť do nejakého vzťahu. Čítame, že niekedy neskôr, ku koncu dňa, keď Adam pomenoval všetky zvieratá, bola stvorená Eva, jeho manželka. Bola ale stvorená zvláštne. Text Písma nám tu nepredkladá nejakú symbolickú či obraznú reč. Všetko v texte hovorí, že toto je reálna skutočnosť. Udiel sa moment, keď si Adam uvedomil svoju potrebu, a to, že je sám,

že nemá nikoho seba rovného (verš 20). Písmo v Genesis 2:18 hovorí, že nie je dobré byť človeku samotnému, preto mu Boh učinil pomoc, ktorá je jemu rovná. Adam, prvý človek, potrebuje rovnocennú pomoc, niekoho, kto bude taký ako on a predsa troška iný. Bude to niekto práve taký ako muž-človek, ale zároveň iný. Výsledkom je, že človek na tejto Zemi existuje tak podvojne – ako človek-muž a človek-žena. Obidvaja v biblickej správe sú rovnako ľudia, obidvaja sú na 100 % ľudia, obidvaja sú si rovnocenní ako ľudia a predsa Písmo trvá na všetkých rozdieloch a detailoch, čo sa týka spôsobu ich vzniku, lebo bez nich sa nedá pochopiť zvyšok celého Božieho konania a ani rozličnosť poslania a úloh muža a ženy.

Keď Adam prvýkrát zbadá svoju manželku, vtedy povie: *„...toto už teraz je kosť z mojich kostí a telo z môjho tela; táto sa bude volať muženou, lebo táto je vzatá z muža.“* (verš 23). Toto nemohol povedať o zvieratách, ktoré pomenoval.

V hebrejčine, v pôvodnom texte, slovo pre označenie ženy vzniká pridaním slovo tvornej koncovky k slovu *muž*. *Muž* je „iš“ a *žena* je „iša“. Čiže je to analogické tomu, ako v slovenčine máme obdobnú koncovku *ka*: poštar-poštar**ka**, lekár-lekár**ka**. Keď som navštevoval kurz hebrejčiny, lektorke, ktorá kurz viedla, sa nedalo pri tomto nezastaviť. Sama bola zasiahnutá tým, čo sa oznamuje týmto textom. Vtedy poznamenala, že to je analogické tomu, ako keby sme v slovenčine povedali: „muž“ a „muža“. Jednoducho pridala písmeno „a“ na koniec slova *muž*, lebo tým sa poukazuje na niečo veľmi hlboké a presné. Profe-

sor Roháček nám tento dôležitý detail pôvodného textu sprostredkováva tak, že vo verši 23 slovo *išá* prekladá ako *mužena*.

Uvedomme si, že slovo „preto“ v 24. verši hovorí: Preto, že žena je vzata z muža, je z neho odvodená, je to „mužena“ alebo „muža“, preto sa s ňou muž bude chcieť dať dokopy a vstúpia do manželstva. Alebo a berte to, prosím, v dobrom duchu, je to *ženský muž*, je to zvláštna odvodenina z *muža*. Je to rovnako človek, ale je iný. Keďže človek na tejto Zemi existuje podvojmo, v dvoch formách, v dvoch spôsoboch, a pretože tá druhá forma je odvodená z tej prvej, (tak) preto muž opustí svojho otca a svoju mat' a vojde do manželstva so ženou. Pôvodne mužský človek bol rozdelený na dve formy, mužskú a ženskú a ostane v nich niečo, čo ich bude inštinktívne tiahnuť k sebe, akoby sa chceli spojiť naspäť len do jednej existencie. To „preto“ na začiatku verša 24 je naozaj dôležité. Poukazuje na kľúčovú skutočnosť, ktorá, keď nám unikne, tak nepochopíme históriu toho, odkiaľ sa manželstvo berie, ako sa objavilo. Manželstvo je prítomné už od dní stvorenia a povstalo presne takýmto spôsobom.

Pýtame sa, prečo to ľudia robia? Prečo Jozef s Lenkou v piatok uzavreli sobáš? Prečo urobili slávnostné vyhlásenie? Prečo sa podpísali do sobášneho protokolu? Prečo tam boli prítomní svedkovia? Prečo tá forma, slávnosť a vážnosť tej chvíle? Prečo od piatka zmenila Lenka priezvisko? Prečo toto existuje na Zemi už tisícky rokov? Lebo v mužovi a žene je akýsi spontánny program, nejaký nepremožiteľný in-

štinkt, niečo, čo je vložené do muža a ženy ako normálny spôsob života pre väčšinu z nás. Tým vôbec nehovorím, že každý nutne v histórii uzavrie manželstvo, lebo keď príde hriech, veci na tejto Zemi sa začnú diať inak oproti pôvodnému Božiemu plánu, pretože ľudia sa vzbúria, príde smrť, príde utrpenie, príde hriech, dochádza k zrade medzi mužom a ženou. Napriek tomu tento program je tak pevný, tak hlboký, tak kľúčový, že pre túto chvíľu väčšinou trvá, a je do dnes charakteristický všade po svete pre všetky civilizácie, pre všetky krajiny, pre všetky kultúry. Nedokázala ho zmeniť ani francúzska revolúcia a ani komunistické režimy – nechali ho jednoducho tak.

Manželstvo je niečo, čo je v ľuďoch, v ich vnútri ako keby naprogramované. V kultúrach, ktoré nezvykli mať nejaký veľký zákonník, právny kódex a veľmi presne rozpísané zákony, manželstvá sa uzatvárali jednoducho zvykovo. Zišli sa dve rodiny a pred svedkami sa vyhlásilo: táto žena už patrí k tomuto mužovi – a manželstvo i tu bolo inštinktívne prítomné ako aj v iných kultúrach bez ohľadu na to, aký postup bol zaužívaný pri jeho uzatváraní. Manželstvo nie je niečo, čo si vymysleli ľudia alebo čo ľudia zbytočne pridali ku vzťahu muža a ženy. Naopak, vzťah muža a ženy je od začiatku zmysluplný len v manželstve a len v celoživotnom pute.

Písmo manželstvo označuje ako zmluvu

Vážnosť a veľkosť manželstva vidíme už pri okolnostiach jeho vzniku. Vidíme ho ďalej na tom, že ho Písmo označuje ako zmluvu. V prvom rade je to zmluva, ktorá je vedome a dobro-

voľne uzavretá medzi jedným mužom a jednou ženou, ktorou si oni sľubujú vernosť, stálosť a oddanosť, v dobrom i v zlom, v zdraví i v chorobe, v akýchkoľvek okolnostiach života. Zaväzujú sa k úplnej výlučnosti lásky a citov. Preto pre Jozefa, keďže už je teraz v manželstve, už neprichádza do úvahy myšlienka, že existuje nejaká iná žena, ktorá by mohla byť pre neho akokoľvek zaujímavá, ktorá by mohla byť hodná čo i len na sekundu jeho citov. Už viac takej na tejto planéte nemôže byť, viac takej pre neho niet. Božia norma je jedna jediná žena pre jedného muža. Rovnako tak aj pre Lenku. Pre ňu slovo *muž* už splynulo s menom Jozef. Jej *muž* je Jozef. Pre ňu je vzťah k *mužovi* vyriešený. Všetko, čím je pre ňu a má byť pre ňu, ako pre ženu, *muž*, má v Jozefovi. Všetko, čo potrebuje a túži a má s mužom zažiť a prežívať, má v Jozefovi. Zároveň všetko, čo ona ako žena môže dať mužovi, dá Jozefovi. V tomto ich vzťahu už niet nijakým spôsobom ani jeden milimetrík, kam by sa pre Lenku mohol vojsť iný muž ako Jozef a pre Jozefa iná žena ako Lenka. Aj my, ktorí sme už akokoľvek dlho v manželstve, musíme si toto stále držať na mysli a pri každej príležitosti, akou je aj táto svadba, toto si pripomenúť: ak som v manželstve a som manžel, potom som muž jednej ženy; a ak som žena v manželstve, potom patrí len jednému mužovi.

Je nepredstaviteľné, že by sa dalo inak nahradiť to, čo manželstvo dokáže, čo dokážu dvaja ľudia – muž a žena – v tejto manželskej zmluve urobiť: pracovať, užiť sa, vychovať deti, starať sa o domácnosť, keď sú veriaci, byť svetlom v tomto svete, žiť podľa Pána

Ježiša, podoprieť jeden druhého, keď je jeden chorý, ten druhý všetko potiahne a naopak. Dokázať prekonať nesmierne skúšky a ťažkosti a protivenstvá v živote, vždy mať to odhodlanie: to musíme prekonať, to musíme zvládnuť, žiadna iná alternatíva pre nás neexistuje. Tvrdím, že manželstvo sa nedá ničím iným nahradiť. Môžeme ho volať inštitúcia, môžeme ho volať ustanovenie, môžeme ho volať Boží poriadok pre muža a pre ženu – nikdy ho ale nijako nesmieme meniť ani z neho uberať. To, čo dokážu muž a žena ako manželia, ako jeden celok, ako jedna rodina, vydržať a prekonať, je často nad ľudskú predstavu.

Jeden nemecký protestantský duchovný, volal sa Dietrich Bonhoeffer (jeho život skončil počas druhej svetovej vojny v nacistickom väzení, kde ho nakoniec popravili), napísal z väzenia list svojej neteri Renáte pri príležitosti jej svadby. Z jeho listu vyberiem jednu myšlienku: „Nebude to vaša láska, ktorá uchová vaše manželstvo, ale odteraz to bude vaše manželstvo, ktoré uchová vašu lásku pri živote.“

Túto myšlienku, Jozef a Lenka, vám chcem nechať, aby ste sa k nej veľakrát vracali, aby ste si aj cez ňu pripomínali biblický rámec manželstva: Manželstvo je to jediné, čo Boh dal, kde láska medzi mužom a ženou prežije. Aj my všetci ostatní, ktorí sme už v manželstve, musíme mať túto myseľ, tento biblický rámec. Preto je, podľa Písma, vždy veľmi veľkým hriechom a veľmi vážnym previnením obísť manželstvo, žiť vzťah muža a ženy bez manželstva. Žiť sexuálne a nebyť zosobášení je v biblickom zjavení vážna vec. Žiť spolu v intimite, vo vzájomných emóciách, o všetko sa

spolu starať, niešť starosti a nevstúpiť do manželstva, to je pred Bohom vážne prestúpenie. A čo nás učí ľudská skúsenosť? Že to tak nakoniec ani nefunguje, že to tak nejde, že hriech v ľudskom srdci zvíťazí a zničí to, čo mohlo začať ešte ako pekné a krásne. Keď obídeme Boží poriadok, potom v nás nakoniec vyhráva to zlé a sebecké a skazené, lebo láska medzi mužom a ženou nikdy nebola Bohom plánovaná inak ako pre manželstvo, ktoré ju má držať a podporovať a usmerňovať a navigovať. Verš Genezis 2:24 „*Preto opustí muž svojho otca a svoju mat' a bude lnúť k svojej žene, a budú jedno telo.*“ teda odkrýva mimoriadne veľkú vec. A akoby to nestačilo, Biblia sa na neho neskôr viackrát odkazuje a týmto sa len ďalej zosilňuje skutočnosť, že manželstvo je úplne špeciálny vzťah, ktorého pôvod nie je v človeku, ale v Bohu. Pozrieme si teraz niektoré z tých odkazov na Genezis 2:24 v iných knihách Písma.

V knihe Malachiáš vidíme to, čo by sa dalo nazvať narážka či ozvena Genezis 2:24 – „*a či neučinil obidvoch jedno? A je aj ostatok ducha jeho. A čo ten jeden? Hľadá semeno Božie. A tak sa budete chrániť vo svojom duchu a proti žene svojej mladosti nech sa nikto nedopustí nevery.*“ (Malachiáš 2:15). V Písmach sa takto stále dookola pripomína nemenný Boží poriadok: „*a či neučinil obidvoch jedno?*“. To znamená jeden muž a jedna žena a len v manželstve. To tiež znamená žiadna nevera voči svojej žene, voči svojmu mužovi, ani len v myšlienkach, nie to ešte telom, skutkom.

V izraelskom národe nastalo v čase, kedy žil prorok Malachiáš obdobie duchovnej biedy, medzi Židmi bolo veľa

manželskej nevery a rozvodov – zdá sa, že to nadobudlo hrozivé rozmery. Prorok Malachiáš, ako Boží hlas, volá: Nemôžete sa rozvádzať, nemôžete sa dopúšťať nevernosti, pretože je pevne od Boha dané to, že dvaja sú jedno telo a patria jeden druhému. Toto, len tento poriadok, teraz čerstvo platí pre Jozefa a pre Lenku. Platí ale aj pre nás ostatných, ktorí sme v manželstve už dlhšie a rovnako platí pre ľudí, ktorí kedykoľvek do manželstva vstúpia.

Ďalej Genezis 2:24 cituje v evanjeliách v úplnosti sám Boží Syn. V Evanjeliu podľa Matúša tento verš odznie ako odpoveď na to, čo človek pácha a čím človek hreší proti Bohu, keď sa rozvádza: „*A pristúpili k nemu farizeovia pokúšajúc ho a hovorili: Či smie človek prepustiť svoju manželku pre akúkoľvek príčinu?*“ (Matúš 19:3). Ako im odpovie Pán Ježiš? Odpovie im odkazom na záznam o stvorení muža a ženy: „*A on odpovedal a riekol im: Či ste nečítali, že ten, ktorý ich učinil, od počiatku učinil ich muža a ženu.*“ Tým im hovorí: Vy ste Židia, ste z izraelského národa a vy neovládate šlabikár o manželstve? Či nečítate v Mojžišových knihách, že ich od počiatku učinil ako muža a ženu – prečo vôbec myšlienka, že či môžem prepustiť ženu pre akúkoľvek príčinu? Pokračuje v odpovedi veršom 5: „*a povedal: Preto opustí človek otca i mat' a bude sa pridržať svojej ženy, a tí dvaja budú jedno telo.*“ Genezis 2:24 je skutočne strategický verš. Veď len pozrime, odkazuje sa na Malachiáš a teraz sme ho počuli z úst Pána Ježiša, ktorý vo svojej odpovedi pokračuje veršom 6: „*Takže nie sú viacej dvoje, ale jedno telo. A teda toho, čo Boh spojil, človek nech nerozlučuje!*“

Posledný odkaz na verš Genezis 2:24, pri ktorom sa dnes zastavíme, je v liste Efezským. Je to apoštol Pavol, ktorý v dlhej stati o rodine, o manželstve, o Božom poriadku pre rodinu, pre muža a pre ženu odcituje tento verš: „*Zato opustí človek svojho otca i svoju mat' a pripojí sa k svojej žene, a tí dvaja budú v jedno telo.*“ (Efezským 5:31). Pavol bez zaváhania uplatní tento verš rovnako ako na Židov, tak i na pohanov – vidíme, že tento manželsky program je od stvorenia vložený hlboko do ženy a do muža bez ohľadu na to, v ktorom čase, a na ktorom mieste žijú.

Efezským 5:31 cituje verš Genezis 2:24. Vo verši 32, ktorý nasleduje hneď potom, však Pavol pridáva niečo prekvapivé, keď píše: „*toto tajomstvo je veľké, ale hovorím vzťahom na Krista a vzťahom na cirkev*“. Na mieste je otázka – aké tajomstvo má Pavol na mysli? Jozef s Lenkou majú program na celý zvyšok svojho života: objavovať tajomstvo manželstva a stále hľadať nitku spojitostí a súvislostí, ako ich manželský vzťah poukazuje na niečo hlbšie a večné.

Akým tajomstvom je manželstvo podľa Bibliie?

Tajomstvo v Biblii je niečo, čo odkrýva Boh, keď príde na to čas. Pavol píše, že tajomstvo manželstva je veľké. Spočívá v tom, že inštitúcia manželstva slúži väčšiemu cieľu a to vysvetliť ľuďom vzťah Krista a spaseného človeka – a to je to tajomstvo, ktoré Boh od začiatku do manželstva zabudoval, aby bolo odkryté, keď raz na to dozreje čas: „*ale ja hovorím vzťahom na Krista a vzťahom na cirkev*“ (Efezským 5:32).

Manželstvo je tak nejak nastavené, že keď človek vníma, že Boh je živý, veľký, mocný, že usporiadal veci vo vesmíre, že má často hlbšie plány s tým, čo vytvoril, ako napr. s rodinou, so synovstvom, s tým, že sú tu rodičia a deti, potom nám manželstvo ako niečo, čo trvá do smrti, pomáha pochopiť niečo, čo je ešte väčšie a čo trvá až za hrob. Muž opúšťa to, čo mu bolo pred tým drahé, aby si získal manželku, hoci po pokrvnej stránke mu bola cudzia. Žena odpovie na mužovu lásku a rovnako opustí všetko, čo jej dovedty bolo drahé, a svoju novú identitu nájde v mužovi, ktorého láske dôveruje do takej miery, že sa ním nechá viesť cestou života. Manželstvo by nás malo udiviť a ten údiv nad manželstvom je prítomný aj v Písme, lebo ono je istou záhadou, ktorá akoby volá po vysvetlení. Napr. autor Príslovia 30:18-19 hovorí: „*Tieto tri veci sú nevystihnuteľné pre mňa a štyri, ktorých neznám: cesty orla v povetrí, cesty hada na skale, cesty lode prostred mora a cesty muža pri panne*“. Štvrtá vec je cesta muža k panne. Autor tohto príslovia má štyri témy, ktoré ho zamestnávajú celý život: ako lietajú vtáky, ako dokážu hady prežiť v nehostinných podmienkach na skalách; ako to, že lode zvládnu dlhé cesty na neraz rozbúrenom mori a posledná záhada, to je cesta muža pri panne. Ako to, že sa muž dá dokopy so ženou? Ako to, že sa nájdú, ako to, že to chcú, nech to stojí, čo to stojí? Ako to, že to je v nich, že to funguje, že to vôbec existuje tu na tejto Zemi? Ako to, že sa nezľaknú a pôjdu do toho, hoci to je jednosmerná cesta a záväzok na celý život? Biblický autor hovorí, že sú to nevystihnuteľné veci. Keď si otvoríme Písma, vidíme, že

manželstvo slúži väčšiemu cieľu, a má nás nútiť sa pýtať: Čo je za tým? A za tým je to biblické odhalenie, to biblické odhalenie, že manželstvo učí, vysvetľuje, ako je to so spaseným hriešnikom.

Ako slúži manželstvo väčšiemu cieľu, ktorým je vzťah Krista a všetkých spasených?

Ako muž opúšťa svoju rodinu, tak Pán Ježiš, Boží Syn, opustil svoju rodinu, svojho nebeského Otca. Prišiel na túto Zem s jedným cieľom: aby si získal nevestu, aby si získal zástup ľudí. On je ten veľký protipól zemskeho manželstva, a to tým, že zomrie na kríži a položí svoj život, aby každý, kto v neho uverí, mohol potom Pánovi Ježišovi patriť navždy spôsobom podobným, ako žena patrí mužovi a má potom toho, kto sa o ňu stará a kto ju miluje, kto ju vedie životom, kto ťahá to všetko dianie v jej živote. Presne takto Písmo prirovnáva vzťah Krista a všetkých spasených a dokonca tých všetkých veriacich Písmo volá kolektívne nevesta. Spolu všetci spasení ľudia sú kolektívne Kristova nevesta a čakajú na svadbu. Jozef s Lenkou ako muž a žena majú svadbu, sobáš, už za sebou, ale keď sa na nich pozrieme ako na veriacich v Krista, tak všetci spolu čakáme na to, že Pán Ježiš príde z neba a on bude ten, s ktorým vojdeme do večného vzťahu, zavŕšeného, intímneho, tvárou v tvár tak, ako je to tu na Zemi v manželstve.

Ako je to teraz vo vzťahu kresťana a Krista? Ilustroval by som to nasledovným spôsobom. Na svadobnej hostine sme videli fotografie, ako veľa naši novomanželia počestovali po svete. Tak si teraz predstavme Jozefa v Amerike a Lenku v Anglicku. Medzi nimi je láska,

je túžba, ale ich delia tisícky kilometrov a nemôžu sa vidieť, nemôžu spolu byť, nemôžu spolu raňajkovať a spolu tráviť čas, intimita nie je možná, ale vedia o sebe a vedia, že sú skutoční, a vedia, že si patria. A to je obraz, to je analógia k tomu, než prideme k sobášu s Kristom. Preto život veriaceho v Krista je život viery, život istoty, že toto je naozaj pravda o Božom Synovi a o spasení a veriaci teraz čaká na plnú skúsenosť, čaká na udalosť stretnutia so svojim Záchrancom. Ale už teraz vie vierou v srdci a hlboko vo svojom vnútri má tú istotu, že jeho Spasiteľ, budúci Ženich, už na tejto Zemi bol a zomrel za neho na kríži a vstal z mŕtvych a tým zaistil spasenie svojej nevesty, teda všetkých, ktorí sa kedy obrátia cez pokánie a vieru.

Pri stvorení, Adam v istom zmysle dal zo svojho tela život svojej žene. Pri spasení to je analogicky tak. Boží Syn sa stane človekom, aby mohol dať svoj život v tele ako výkupné z hriechu. Tak ako bolo zvláštne to, ako vznikla žena, že to bolo tak troška za cenu mužovu, že muž niečo musel dať, niečo musel zaplatiť, aby mal Adam Evu za manželku, tak nekonečne krát viac to platí o manželstve Krista a Cirkvi. Prvé manželstvo Adama a Evy je teda len malým obrazom toho, čo urobil Pán Ježiš pri svojom prvom príchode. Keď Ježiš Kristus prišiel, musel zaplatiť veľkú cenu. On nemohol spať ako Adam, ktorý bol ušetrený od bolesti, ale v tele musel vytrpieť bolesť, na kríži musel preliať svoju krv, musel platiť za hriechy, aby každý, kto verí v neho, mohol mať odpustené. Nemôžem mať večný život, kým nemám odpustené hriechy, nemôžem patriť Kristovi, kým nemám

všetky hriechy odpustené, kým nie som s Bohom zmierený cez Božieho Syna, Ježiša Krista. Kedy som zmierený? Nie od narodenia, nie vďaka tomu, že som chodil do nejakého kostola, ale vtedy, keď som z hĺbky srdca oľutoval hriechy (Biblia to volá pokánie), a keď som uveril v Pána Ježiša Krista.

Kristus po svojom vzkriesení odišiel do neba pripraviť domov pre svoju manželku. A keď sa vráti, tak si vezme všetkých, ktorí v neho uverili, k sebe a slávnostne ich uvedenie do nového premeneného sveta. Za biblických čias si budúci manželia najprv všetko prichystali pre spoločnú domácnosť, nevesty už prišli, tak povediac, do hotového. Dnes to už možno nemusíme tak vnímať, lebo sa to už v našich zvykoch presne takto nedeje, ale cez tento dávny spôsob môžeme porozumieť myšlienke, že Pán Ježiš odišiel pripraviť domov pre tých, ktorí sa k nemu vo viere obrátia. Podobne ako ženich tu na Zemi uvedie do spoločného domova svoju nevestu, keď už sú zosobášení a vtedy sa začne ich spoločný život, tak sa to udeje aj v duchovnom protipóle vzťahu Krista a veriaceho. Na konci časov všetci veriaci všetkých čias sa s Kristom stretnú na svadbe, ktorá zavŕši ich život viery.

Tieto veľké pravdy majú tiež ďalekosiahle aplikácie pre manželský život už tu na Zemi. Pavol píše, že muži sú povinní milovať svoje ženy ako svoje telá. Kto miluje svoju ženu, sám seba miluje. Muži majú milovať ženy tak, *ako aj Kristus miloval cirkev a vydal sám seba za ňu* (Efezským 5:25). Celá myšlienka je, že Kristus vydal sám seba za Cirkev (verš 25). Miloval Cirkev a vydal sám

seba za ňu – a toto tiež patrí k tajomstvu manželstva.

Ako sme už naznačili, zo vzťahu Krista a jeho Cirkvi plynú pre zemských manželov veľa príkladov a aplikácií. Je tu veľa poučení pre Jozefa, ako veľmi má milovať Lenku. Musí byť tým, ktorý ako prvý čelí všetkému, čo prinesie život v manželstve. Musí byť tým, ktorý je vpredu, v čele, ktorý bude tým nárazníkom neprijemností, a až potom bude Lenka, ktorá bude mať v Jozefovi ochrancu pred nárazovými vlnami života. Ale odkiaľ je tento model? Je prevzatý z toho veľkého nebeského vzoru, z toho, čo Pán Ježiš robí pre veriacich v neho: dáva spasenie, dáva záchranu, dáva odpustenie, večný život a miluje každého, kto prichádza k nemu. Je pravda, že v živote veriacich je aj bolesť, skúšky a utrpenia. To si treba povedať rovno a priamo – je to biblická pravda.

Ale biblická pravda je aj taká, že Pán Ježiš už s nami vždy koná ako so svojim telom. Nikdy nedopúšťa bolesť bez väčšieho cieľa, bez väčšieho dôvodu. To je veľmi dôležité. Asi nenájdeme človeka na Zemi, ktorý by rád chodil k zubárovi – ja určite na ten zoznam nepatrím, ale občas tam musím, nemám na výber a musím zvládnuť bolesť, lebo viem, že bolesť tam nie je preto, že by moja pani doktorka mala záľubu spôsobiť svojim pacientom dobrú dávku bolesti. Ani tam nechodím preto, že mám málo bolesti v živote. Idem k nej vždy z jedného dôvodu: chcem mať opäť zdravý zub, chcem mať zdravé zuby a chcem, aby mi vydržali čím dlhšie. Ale to je presne to, čo Pán Ježiš robí s nami. Presne takto s nami koná, lebo každého kresťana chová ako svoje vlastné telo. A to je tá naj-

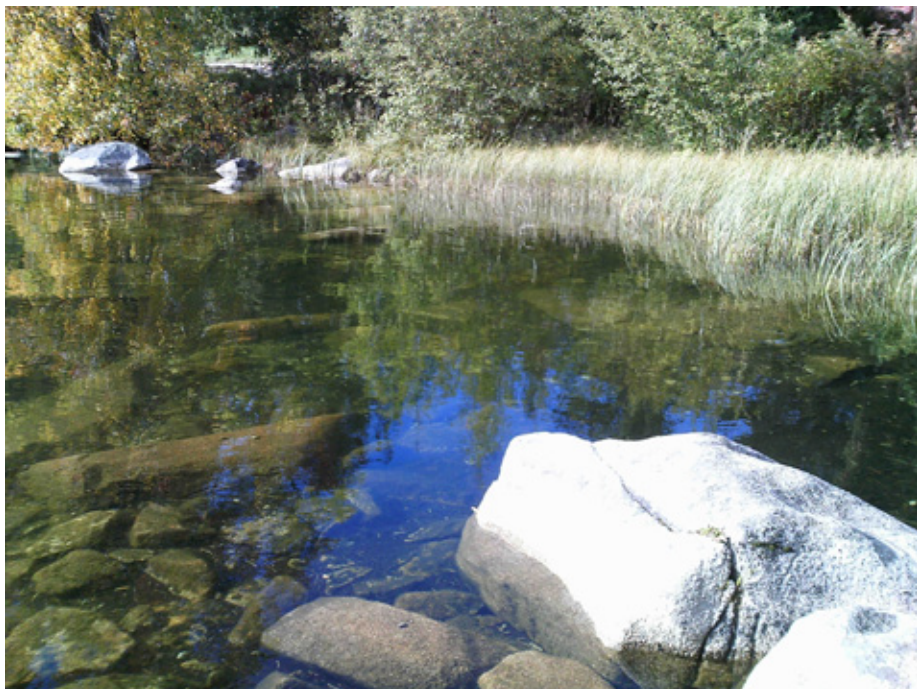
väčšia pravda za tým, že preto zomrel na kríži, preto dal svoje telo, preto zobral bolesť na seba. To je jadro kresťanstva a pravda, ktorá ho zastrešuje: – Pán Ježiš už dal svoje telo za každého, kto v neho verí. Už zobral na seba Boží hnev za náš hriech. Toto všetko zároveň znamená, že nikto, kto spasenie bude skúšať hľadať inde ako v Kristovi a jeho výkupnej obeti na kríži Golgoty, ho ani nikdy nenájde a skončí vo večnom zatratení.

Preto platí, že len ten, kto verí, bude spasený. Keď sa stanem veriacim v Krista, Božím dieťaťom, tak môžem mať veľa istôt a predovšetkým jednu veľkú istotu: od tej sekundy už viem, že nech príde čokoľvek v mojom živote, už som v Kristových rukách.

Tak aj na Zemi v manželstve Lenka má mať istotu: Jozef radšej skočí do ohňa, než aby sa mne niečo stalo. Lebo to je Kristov príkaz. Než aby sa nejaká ujma stala mne, on sa postaví na miesto mňa a bude ten, ktorý to zoberie na seba. Lebo takto prišiel Kristus kvôli nám hriešnikom, aby nás zachránil.

Lenka a Jozef – a my všetci zosobášení s vami – žite svoje manželstvo až do smrti ako obraz toho nebeského manželstva Krista a cirkvi, ktoré potrvá až za hrob. Manželstvo je jediný spôsob od Boha, ako majú spolu v láske a vernosti žiť jeden muž a jedna žena. Nadovšetko si pamätajme, že Kristus, Boží Syn, je jediná cesta do večného života, ktorú pre hriešnikov určil Boh Otec.

Ján Šichula

Prechod cez Jordán

Oznámite svojim synom a poviete: Izrael prešiel tento Jordán po suchu, lebo Hospodín, váš Boh, vysušil vody Jordánu pred vami, a bolo tak, dokiaľ ste neprešli, tak ako učinil Hospodín, váš Boh, Rudému moru, ktoré bol vysušil pred nami, dokiaľ sme neprešli, aby poznali všetky národy zeme ruku Hospodinovu, že je silná, a aby ste sa báli Hospodina, svojho Boha, po všetky dni.

Jozua 4:22-24

Jozua prežil svoju mladosť v Egypte. Bol to čas radosti, bolesti, ale aj čas zázrakov, ktoré Boh vykonal skrze Árona a Mojžiša. Na Boží pokyn vyšiel s celým národom z Egypta, zažil prechod cez Červené more, putovanie po púšti a ako jeden z dvanástich videl zaslúbenú zem. Jeho viera rástla po skúsenostiach, ktoré prežil s Bohom. Teraz stál na čele národa. Bol videný. Boh ho posilňoval a dával mu autoritu. Ľud pozeral na jeho život a skutky. Tí, ktorí ho pozorovali, opierali sa o jeho vieru. Pre mladších bola Jozuova viera barličkou a pre starších bol jeho život dôkazom, že Hospodín je s nimi. Ich viera rástla, lebo na Jozuovom živote videli, že Boh je verný a pravdivý.

Keď prešli cez Jordán a postavili oltár Hospodinovi, Jozua povedal: Tak ako pred vami vysušil Boh vody Jordána, tak pred nami vysušil Boh vody Červeného mora. Jozua prežil zázračný prechod cez vodu dvakrát, ľud len raz. Jeho viera bola väčšia, lebo mal dve skúsenosti. Ale ľudu ako by povedal: Teraz ste to prežili aj vy. Už nemusíte žiť z rozprávania iných, teraz máte vlastnú skúsenosť. Život viery je život z kroka na krok. Keď urobíš jeden krok, dostaneš vieru na ďalší. Je to pomalá cesta, ale bezpečná a pod ochranou.

Predstavme si, že ideme v tme a svietime si baterkou. Aby sme bezpečne prešli potrebný úsek cesty, svietime na krátku vzdialenosť pred seba. Ideme síce pomaly, ale vidíme výmole, jamy, prekážky a do cieľa prídeme v poriadku. Keby sme svietili baterkou ďaleko dopredu, tak v tme vidíme obrisy niečoho v diaľke, ale nevidíme na cestu. Nevidíme to, čo je blízko nás, okolo čoho prechádzame, vidíme cieľ, ale nemusíme k nemu dôjsť. To je pre mňa život viery. Nevidím do budúcnosti, ale viem, že žijem dnes a pre dnešok.

Viera je bezhraničná poslušnosť a dôvera. Preto Pán Ježiš poukázal na deti. Tie nerozmýšľajú, aké je tam nebezpečenstvo. Takým príkladom je dvojročný Samko. Keď sme boli na Kysuciach, Peter potreboval na prácu rebrík. Keď prišiel do záhrady Samko a uvidel rebrík, hneď naň liezol. Rebrík bol zaujímavý ale aj preto, že na ňom stál otec. Vedel vyliezť po rebríku hore, ale nad tým, ako zlezie dolu, už nerozmýšľal. Dieťa nerozmýšľa nad následkami. Dieťa dôveruje otcovi, lebo ten vie, čo treba robiť.

Keď som premýšľala o Jozuovi, videla som, že aj v mojom živote sú tí, ktorí sú silnejší vo viere, ako ja, ale sú aj takí,

ktorí sú slabší. O vieru jedných sa opieram a druhých vo viere nesiem. Preživali sme v rodine ťažkú situáciu, a preto bolo potrebné pevne stáť vo viere, aby sa moja sestra mohla o mňa oprieť. Bola v prvej línii, a preto to mala ťažšie.

Aj na teba pozerajú tí druhí. Možno máš problémy v práci, v osobnom živote, v rodine, máš starosti s výchovou detí, nedarí sa ti, prišiel si o zamestnanie, niekto ti veľmi ublížil.... Iní by povedali, že by nevedeli žiť s tvojimi problémami. Ale ty v tom žiješ. Boh ti pomáha, víťazí a nakoniec v tvojom živote aj zvíťazí.

Tí, ktorí hľadajú zmysel života v Ježišovi Kristovi a mladí kresťania sa

opierajú o tvoju vieru. Potrebujú ťa. Si pre nich dôkazom, že Boh počuje modlitby, je verný a pravdivý, dopustí, ale neopustí, poskytne pomoc v pravý čas. Tvoja viera im pomáha pri krokoch do neznáma. Postupne sa osamostatňujú a opierajú sa o vlastnú vieru. Je preto veľmi dôležité, aby náš život bol svedectvom a naše slová boli v jednote so skutkami.

Nech vám v tom Pán Ježiš Kristus pomôže.

Olga Jedináková

So súhlasom autorky prevzaté z publikácie:

Olga Jedináková Svedectvá tejto doby, str. 53-54.

Solas č. 20, 6. ročník, jeseň 2013

Časopis *Solas* vydáva občianske združenie Solas, Smreková 11, 010 07 Žilina 7, IČO: 42064619. Je evidovaný ministerstvom kultúry SR pod číslom EV 22/08.

Vychádza štyrikrát do roka.

Je nepredajný. Odberateľom ho zasielame bezplatne.

Číslo 20 vyšlo 5. septembra 2013 v náklade: 2 730 výtlačkov.

Tlač: Alfa print, s.r.o. Martin, www.alfaprint.sk

Žiadosti o zaradenie do zoznamu odberateľov pošlite na poštovú alebo e-mailovú adresu redakcie.

Dobrovoľné finančné príspevky a dary môžete posilať na účet:

Z územia Slovenska: VÚB Žilina, číslo účtu: 2486916455/0200;

Z Českej republiky: Poštovní spořitelna, číslo účtu: 247761864/0300

Zo zahraničia: č. ú. v tvare IBAN: SK08 0200 0000 0024 8691 6455,

SWIFT: SUBASKBX; VÚB, Mlynské nivy 1, SK 829 90 Bratislava 25, Slovakia.

Fotografie: Redakcia *Solas*

Zodpovedný redaktor: Drahošlav Vajda

Adresa redakcie: Redakcia *Solas*, Smreková 11, 010 07 Žilina 7

Tel.: 0948 444 155;

e-mail: redakcia.solas@solas.sk

www.solas.sk; blog.solas.sk

ISSN 1337-883X

SOLA SCRIPTURA
SOLUS CHRISTUS
SOLA GRATIA
SOLA FIDE
SOLI DEO GLORIA

Solas

*... budem milostivý ich neprávostiam
a na ich hriechy a na ich bezzákonné skutky
viacej nespomeniem.*

Židom 8:12

Jedine Bohu patří sláva

**Časopis Solas je, alebo sa môže stať, aj Vaším časopisom.
Čítajte a rozširujte ho. Prispievajte svojimi článkami, svojím svedectvom.
Podporujte ho modlitebne, podporujte ho finančne.**

www.solas.sk